

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — nedeljska
izdaja celoletno 96 Din,
za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 59.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2998

Zmaga katoliške ljudske misli

Nova vlada, ki se je 6. tega meseca v Madridu osnovala, pomeni v zgodovini mlade španske republike novo razdobje, ki znači popoln prelom z dosedanjim kurzom. Zakaj s tem dnem je prešlo vodstvo španske politike iz rok meščanskega liberalizma na katoliško ljudsko stranko, ki se je morala skoraj poltrajno leto boriti za ta položaj in ga je sedaj dosegla po izredno spretni taktiki svojega voditelja Gil Roblesa.

Ko se je pri znamenitih volitvah 19. novembra 1933 podrla starodavna španska monarhija, ker je svetovna kriza gospodarsko izpodkopala plemiško veleposestvo, najmočnejšo oporo kralja, se je osnovala republika na popolnoma svobodnemislalni podlagi. To dejstvo je bilo čisto naravna posledica nepripravljenosti in politične brezbrčnosti kmetijske večine prebivalstva, dočim je bil socializem prešabl, da bi se polastil vodstva republike, ki so jo bili že takoj po letih dobre konjunkturo po vojni pripravljali liberalni intelektualci od zmernega do najradikalnejšega framasonskega krila. Ta večina je sklenila novo ustavo in je po zakonu, da po nasilnih prevratih naraščajo skrajni in najskrajnejši elementi, vedno bolj podlegala vplivu socializma, kateremu je po isti logiki čedalje bolj izvijal iz rok vpliv na delavske množice komunistov in njemu sorodni sindikalizem ter anarhizem, ki sta prav poseben cvet španskega političnega življenja. Bolj po terorju nego po sistematičnem organizatoričnem delu so ti skrajno levičarski elementi izsilili prehod k svobodnemislno-socialističnemu režimu, kateremu se je postavil na čelo znani ultraframason Azaña. Da učvrsti svoj položaj, ki ga je ogrožala probujača se katoliška zavest pretežno večine španskega ljudstva, ki ga je z neumorno delavnostjo, oraje čisto neobdelano deviško zemljo, začel organizirati mladi Gil Robles — je Azaña izbral avtonomistična stremjenja najbolj industrializirane španske pokrajine, Katalonije, in je dal po svoji večini izglasovati katalonski statut, ki tej provinci daje skoraj neodvisen položaj od Španije, da pridobi v kortesih glasove ekstremno nastrojene katalonske delegacije. Ne da bi mogel s pametno agrarno reformo zadovoljiti potrebe kolonov na zemlji, je Azaña pustil, da so socialisti nezadovoljstvo kmetsko-dninarstva prebivalstva zlasti v južnih provincah stopnjevali do proletarske revolucije, obenem pa je izvedel laično postavodajo, ki naj iz španskega ljudstva popolnoma izruva korenine katoliškega mišljenja. Ne da bi torej ustvaril kaj pozitivnega, kar bi moglo mirnim potom rešiti težki socialni problem Španije, kjer je po revoluciji plemiško veleposestvo po konfiskacijah, ki so sledile ponesrečenemu monarhističnemu puču, prešlo po znatnem delu v roke premožnejših meščanskih elementov, mesto da bi se po Gil Roblesovi zamisli razparceliralo med malega kmeta — je Azaña sprostil vse rusilne sile Španije. Zaradi naraščajoče reakcije proti temu negativističnemu režimu, ki je vrhu tega razmetaval narodno premoženje, je Azaña sicer moral odstopiti, toda njegovi nasledniki iz nekoliko zmernejšega krila svobodnemislne leve niso našli poti iz socialne in gospodarske zagate, dočim je odstavljeno Azaña sedaj razveljavil vse ekstremne sile, da se iz strahu pred katoliškim pokretom, ki si je bil medtem pri volitvah novembra meseca 1933 priboril v kortesih 150 poslancev, to je relativno najmočnejšo parlamentarno skupino, polasti vlade po revoluciji. Ta revolucija, ki je izbruhnila v jeseni 1934. leta, pa je doživela klavren polom, pri čemer se je pokazalo, da so sile antikatališke in socialistične revolucije v Španiji dejansko zelo majhne. Armada je, podprta od kmetijskega ljudstva, v enem samem dnevu potlačila revolucijo v Kataloniji, ki je bila pod framasonom Companysom proglašila popolno neodvisnost od Španije, prav tako se je posrečilo vladi Samperja v najkrajšem času zadušiti vstajo v Madridu in le v Asturiji, kjer se je bilo vzdignilo 40.000 tamonjših rudarjev, je pacifikacija trajala delj časa.

Zmaga nad revolucijo je bila v prvi vrsti zasluga Gil Roblesove katoliške ljudske akcije — Accion Popular — vendar pa Gil Roblesova stranka še ni smatrala, da je prišel čas za to, da ona prevzame vlado, neglede na to, da je odpor proti takemu preobratu imel svojega nositelja predvsem v predsedniku republike, liberalcu Alcali Zamori. Gil Robles je smatral za taktično bolj umestno, če prevzame po socialistični revoluciji odgovornost za vlado voditelj zmernih liberalnih elementov, znani Lerroux, ki je po svoji politični spretnosti v resnici najbolj poklican za to, da, čeprav proti svojemur prepričanju in volji, stvori prehod iz levičarskega režima v režim katoliške ljudske stranke. Na ta način je Gil Robles hotel zmanjšati odpor liberalnega meščanstva proti katoliškemu ljudskemu režimu, obenem pa z iskrenim sodelovanjem z meščanskimi elementi preprečiti, da ne bi Španija po socialističnem eksperimentu zapadla monarhistični reakciji, in je tisti čas, ko bi bil potrošil svoje sile v vladi, porabil rajše v to, da je delal na izpopolnitvi svoje organizacije, da zajame v svoj pokret vso Španijo. Ustanovil je močan tisk, ki ima svoje dnevnikove v vsakem mestu in svoje tednike pa po vsej deželi, ki prej po svoji večini ni ničesar brala. Pridobil je ves nižji kler za zamisel katoliške organizacije v okviru republičanske vladavine, ki jo je izrecno priznal ter skušal premagati odpor proti temu v nekaterih krogih višje hierarhične in s plemiškimi tradicijami zvezanih katoliških elementov. Danes je politična izobrazba in pripravljenost katoliškega ljudstva v Španiji v primeroma kratkem času dosegla tako stopinjo, da se Gil Robles

Velik Titulescov govor v Bukarešti

„Evropa bo kmalu v mreži paktov“

Zunanji ministri držav Balkan. sporazuma zaporedoma prihajajo v Bukarešto

Bukarešta, 9. maja. AA. Rador poroča: Na sročnji večerji, prirejeni v zunanjem ministrstvu g. Pavlu Buncourju na čast, je imel romunski zunanji minister Titulescu govor, v katerem je poudaril miroljubno politiko Romunije in njeno solidarnost s Francijo za obrambo miru ter njeno zvestobo Franciji. G. Titulescu je med drugim dejal:

Revizionizem nemogoč

Evropa se mora navaditi, da bo gledala v političnih borbah, nastalih po svetovni vojni, neporušljiva dejstva, ki postajajo takšna od dne do dne bolj in ki ji ni treba od nikogar zahtevati da bi ji priznal pravico do obstoja. Sodobno življenje zahteva velike enote tudi na gospodarskem polju kakor s stališča varnosti. Toda važno je vedeti, kako naj se dosežejo takšne enote. Tisti, ki je hotel pod pretvezo pravice obnoviti tisto, kar je bilo premagano in razdeljeno na kose, bi se ne samo zaman prizadeval, nego bi s tem obenem zahteval obnovo stanja, ki je povzročilo svetovno vojno. Zato je edina možna metoda združevanja na temelju skupnih bistvenih in splošnih interesov. Zasluga držav srednje Evrope in Balkana je, da so izprevideli to resnico, in se niso strašile truda, da je dejansko izvedejo v kar najširšem krogu, ki ne sme biti zaprt pristopu tudi drugih držav.

Ni je več stvari na svetu, ki bi mogla oddvojiti Francijo od Male antante in Balkanske zveze. Če smo med seboj neločljivi, to še ne pomeni, da se ločimo od drugih držav. Nasprotno mislimo, da je za nas važen vsaki akt, ki omogoči novo zблиžanje med katerimikoli državami. Zato pozdravljamo z iskrenim zadovoljstvom dve pomembni deli v francoski politiki: zблиžanje med Francijo in Italijo in med Francijo in Sovjeti. Podpis pogodbe o vzajemni pomoči med Parizom in Moskvo je tako važen dogodek, da danes ni mogoče niti slutiti vseh srečnih posledic tega sporazuma za okrepitev miru, zakaj ta dogovor je poklican, da postane temelj za bodoče ureditev varnosti Evrope. Zблиžanje med Francijo in Italijo me veseli i kot Romuna i kot Evropea. Kot Romuna zato, ker napravlja konec duševni borbi, ki je v nas gojila nasprotje med dvema latinskima narodoma, kot Evropea zato, ker odpira perspektive za pomiritev v srednji Evropi preko podonavskega pakta. Vem da je naloga težka; še to dejstvo samo mora biti razlog, da se je lotimo z zaupanjem in pogumom.

Ne da bi se spuščali v prebujno domišljijo, smemo reči, če pojde razvoj dogodkov v Evropi normalno pot, da ni daleč dan, ko bo vsa Evropa preprežena z mrežo pokrajinskih paktov, ki bodo predstavljali učinkovit sistem za zavarovanje mi-

ru. Dan zavarovanja kolektivne varnosti bo pa dan trumfa Francije.

Odhod Jevtiča

Belgrad, 9. maja. Ministrski predsednik in zunanji minister Jevtič je sročil odpotoval v Bukarešto. Spremljajo ga njegov pomočnik Purič, šef kabineta Markovič, osebni tajnik Kojič, ravnatelj Agencije Avale dr. Petrovič in večje število jugoslovanskih novinarjev. Na postaji so se od predsednika vlade poslovili prometni minister Vujič, pravosodni minister Kojič, jugoslovanski poslanik na Dunaju Anastasijević, stalni delegat pri Zvezi narodov Fotič, poslanik Male zveze in Balkanske zveze, odpravnik poslov francoskega poslanikstva in mnoge ugledne osebnosti in prijatelji ministrskega predsednika. Z g. Jevtičem potuje tudi grška delegacija pod vodstvom Maksimosa.

Turčija govori o ožinah

Bukarešta, 9. maja. b. O dnevnem redu zasedanja Balkanskega sporazuma, ki je pričel danes v Bukarešti svoje delo, se čuje, da se bo predvsem razmotrivalo o vprašanju bolgarske oborožitve. V zvezi s tem bo Turčija sprožila vprašanje oborožitve morskih ožin ter bo zahtevala, da jo države Balkanskega sporazuma v tem njenem stremljenju podprejo.

Konferenca v Kaunasu

Kam Baltik? S sovjeti s Poljsko

Kaunas, 9. maja. SE. Od 6 dalje zaseda tukaj konferenca Baltskega bloka, ki se je poleg litvanskega udeležujeta tudi še estijski in letonski zunanji ministri. Zborovanje je zavito v popolno temo, ker ministri ne izdajo nobenih uradnih poročil. Isti trije državniki so se ravno pred mesecem zbrali v Rigi, da bi pripravili konferenco v Kaunasu. Takrat namreč je sovjetska Rusija poslala vsem trem baltskim državam uradno povabilo, naj se z njo združijo v poseben varnostni pakt, ki naj vsem članicam jamči dosedanje meje. Z drugimi besedami je Rusija ponudila malim baltskim državam svojo pomoč pri obrambi njihovih meja.

Sovjetsko povabilo ni bilo vsem trem državam enako dobrodošlo. Litva, ki je v stalnem prepripi s Poljsko in je sedaj razdržila proti sebi še Nemčijo, je bila pripravljena takoj zgrabit za sovjetsko roko, med tem ko Estija in Letonska njenega navdušenja nista delili, ker bi obe radi ostali v tesnih stikih s Poljsko. Toda od takrat do danes se je položaj spreminjal, ker je med tem Francija podpisala znani pakt z Rusijo. Ruska ponudba v tej novi obleki, to se pravi v zvezi s Francijo postaja za Baltik mnogo bolj simpatična. Toda zdi se, da je v francosko-ruski pogodbi izrecno poudarjeno, da se francosko jamstvo nikakor ne razteza tudi na meje baltskih držav. Če je to res, je za baltske države še bolj potrebno, da si čimprej poičejo kakšnega zaščitnika.

Na tujakšnji konferenci v Kaunasu sta si stopili v nasprotje dve zunanje-politični liniji: ali z Rusijo, ali s Poljsko. Litva zagovarja sovjetsko linijo, med tem ko vztrajata drugi dve državi pri svoji poljski črti. Toda to bi pomenilo razbitje Baltskega bloka, na drugi strani pa bi Litva prisla v popolno odvisnost od sovjetske Rusije. Značilno je, da se je pri zadnjem bivanju polkovnika Becka v Ženevi z njim sestal litevski poslanik v Parizu Klimas, ki vživa sloves najboljšega litevskega diplomata. Iz tega bi sledilo, da se ipak tudi Litva

trudi, da bi pri morebitni nasloaitvi na Rusijo vendar imela še odprta vrata k svoji južni sosedu. Poljska vlada, ki je na Baltiku zelo budna, hoče to pol iztegnjeno roko Litve zgrabit in se znova ponuditi baltskim državam kot njihova naravna zaščitnica, pri tem pa Litvo kolikor mogoče zadovoljiti.

Konferenca v Kaunasu v zunanje-političnem pogledu ne bo prinesla konvencionalnih odločitev, ampak pomeni začetek zelo zanimivega dvoboja med ruskim in poljskim vplivom na Baltiku.

Drugi del dnevnega reda kaunaške konference je sestavljen vojaške pogodbe treh baltskih držav. Med generalnimi štabi treh dežel so pogajanja dovela do popolnega sporazuma.

Pilsudskijev zaupnik v Litoi

Danes je prispel v Kaunas osebni adjutant maršala Pilsudskega major Lepecki, ki je pooblaščen, da se razgovarja z litevskimi državniki o možnosti zблиžanja med obema državama.

Denar - ne samo politika Rusija prosi v Franciji posojila, Francozi pa bodo obnovili ruske železnice

Pariz, 9. maja. SE. Na današnji borzi se je med igralci zopet raznesla vest, da je sovjetska Rusija zaprosila v Franciji za posojilo in da so se že javili nekateri denarni zavodi, ki so pripravljeno sodelovati pri posojilu. V zvezi s temi govoricami se je razširila še druga vest, da je namreč odpotovalo večje število državnih in zasebnih železniških inženjerjev v sovjetsko Rusijo, kjer bodo ostali več tednov in natančno preštudirali stanje vsaj petih železnic. Ruske železnice je pred voj-

no gradil izključno francoski kapital. Zato je obisk francoskih inženjerjev tudi značilen za možnost poravnave starih carskih dolgov. Znano je na drugi strani tudi, da se nahajajo sovjetske železnice v obupnem stanju in da jih je treba preurediti, kajti še tako močna vojska je brez vrednosti, ako nima na razpolago železniškega omrežja, ki brezhibno deluje. Nekateri mislijo zatorej, da Laval v Rusiji ne bo samo podpisal francosko-ruske zveze, ampak, da se bo v podrobnosti razgovarjal s sovjetskimi državniki o obsegu francosko-ruske vojaške zveze.

Jevtič v Benetke

Pariz, 9. maja. SE. Agencija Havas in poročevalec »Temps« v Rimu poročata hkrati, da se bo jugoslovanski ministrski predsednik in zunanji minister Jevtič na svojem potu v Ženevo, kjer bo prisostvoval k končnemu razčiščenju jugoslovanske pritožbe proti Madjarski, ustavil dne 18. maja v Benetkah, kjer bo imel krajši razgovor z italijanskim podtajnikom Suvichem. Temu prvemu sestanku državnika Male zveze z odgovornim zastopnikom Mussolinija bodo sledili še drugi sestanki med ostalimi predstavniki Male zveze in italijanskimi državniki v Ženevi in pozneje bržkone na italijanskem ozemlju. »Temps« pristavlja tej vesti opombo, da se je Italija najprej obrnila na jugoslovanskega ministrskega predsednika ter s tem podčrtala važnost Jugoslavije pri sklepanju podonavskega pakta kakor tudi njeno prvobitno željo, da se spravi s svojo jugoslovansko sosedo.

Jevtič tudi v Ankaru

Pariz, 9. maja. c. Današnji časopisi potrjujejo vest, da se bo jugoslovanski ministrski predsednik in zunanji minister Jevtič 18. maja sestel v Benetkah z italijanskim državnim tajnikom Suvichem. Kot vsebina razgovorov se navaja priprava podonavskega pakta, vendar pa se dodaja, da hoče italijanska vlada ponoviti Jevtiču, da naj on posreduje, da bi prišlo kmalu tudi do pogajanj za sklenitev sredozemskega pakta, ki bi naj bil podpisan med Italijo, Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. Z ozirom na to bo konec meseca maja Jevtič odpotoval v turško prestolico Ankaru, kjer bo lahko s turškimi državniki še pred sestankom podonavske konference razčistil položaj.

... druga vest

Pariz, 9. maja. AA. Havas poroča iz Prage, da izjavljajo tamošnji pooblašteni krogi, da se ministri Male antante ne bodo sestali z Mussolinijem pred podonavsko konferenco, ker ni dovolj časa. Uvodna pogajanja se bodo zaradi tega vršila po redni diplomatski poti.

Schuschnigg v Firenci

Pariz, 9. maja. AA. Havas poroča, da bodo v Firenci na sestanku med Mussolinijem in Schuschniggom proučili pred vsem vprašanja, ki pridejo v konvencijo o nevmiševanju. Obravnavali bodo nato tudi vprašanja o preprečevanju tuj propagande za izpremembo režimov v posameznih državah.

Belgija prizna sovjete

Bruselj, 9. maja. TG. Belgijska vlada je danes uradno razglasila, da bo v kratkem obnovila diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo. Vanderelde je dobil nalogo, da to možnost prouči. V kratkem odpotuje tudi posebno vladno odposlanstvo v Moskvo, da otvori topredmetna pogajanja. Vest je po vsej Belgiji vzbudila velikansko senzacijo. Ta korak vlade je postal mogoč, odkar je neka skupina belgijskih ustanovnikov bila v Moskvi nad vse slajno sprejeta in pogostena.

ni treba bati ovir, ki so se mu od l. 1933 dalje stavliale na pot, da ne bi državno krmilo prešlo v roke večine španskega ljudstva.

Ko je nedavno Lerrouxova vlada zopet prišla v eno svojih običajnih kriz, se je začela odločilna bitka za to, ali naj še dlje ostane na oblasti meščanski liberalizem, ki je ustvaril republiko, ali pa naj pride do izraza v državnom vodstvu prava volja katoliškega naroda Španije in sodobne socialne tendence katoliškega pokreta, ki edini more na tradicionalni verski in moralni podlagi rešiti tiste probleme, ki sta jih liberalizem in marksizem le še bolj poostrila. Zmerni liberalci z Lerrouxom in Zamoro so se še v zadnjem momentu upirali, toda Gil Robles se ni udal, ker je dobro računal s strahom zmernega liberalnega meščanstva pred novimi volitvami, ki bi dale katoliškim pred večjo večino in obenem ojačile tudi monarhistično opozicijo. Lerroux je izbral manjše zlo za liberalnega meščana, ki se najbolj boji povratka starih časov in končno se je tudi predsednik republike odločil za Gil Roblesa, ki je nasprotnik takó monarhije, kakor ekstremnega fašizma, ki se tudi v Španiji skuša vgnezditi. Tako smo prišli do vlade 6. maja.

Ta vlada ne predstavlja idealne rešitve. Ima močno večino okoli 290 poslancev (Accion Popular 150, radikali, oziroma Lerroux 80, agrarci 60). Ker znaša število poslancev v kortesih 450, bo napram leviici vladala z lahkoto. Težave so v sestavi vladne večine same. Lerrouxovi radikali so stari liberalci,

ki si sicer iskreno želijo socialnega miru in reda, imajo pa seveda vrojeno antipatijo proti katoliški državnici zamisli Gil Roblesa. Agrarci so pa preveč usmerjeni na desno, nasprotujejo temeljitemu agrarnemu reformnemu načrtu katoliške ljudske stranke, ker predstavljajo po večini kmetstvo magnatstvo, ki je prišlo na vrh po zlomu plemiškega veleposestva in so tembolj konzervativni v slabem smislu, čimbolj je sodoben program Gil Roblesa, v kojega taboru so zbrani mali španski kmetje in velik del kmetijskih dninarjev ali kolonov, ki v Španiji predstavljajo po velikem delu države veliko večino kmetijskega elementa sploh. Seveda pa so med katoličani in agrarci, ki so v novi vladi med drugim dobili prevažno kmetstvo ministrstvo, ki ga vodi njihov najmočnejši človek, Roja Villanova, tudi mnoge točke dotika. Vodilni položaj v novi vladi pa bo vsekakor zavzemal Gil Robles sam, ker ima vojno ministrstvo. Znano pa je, da je v Španiji gospodar tisti, ki ima v svojih rokah armado, katera obvlada predvsem Madrid. Velikega pomena je tudi, da ima katoliška ljudska stranka od 5 ministrstev v svojih rokah tudi pravosodno in delavsko ministrstvo ter trgovino in industrijo. Na ta način je katoliški ljudski stranki omogočeno, da prav na socialnem polju uspešno razvija svojo delavnost.

Na vsak način pa je potisnjen popolnoma v ozadje liberalizem, ki ima sicer predsednika vlade, toda od 13 ministrov vsega skupaj samo 4. Dva člana kabineta sta celo izrazita monarhista.

Laval odpotoval v Moskvo

Upi, da vjame Poljsko

Pariz, 9. maja. c. Pred svojim odhodom v Varšavo je zunanji minister Laval danes dopoldne sprejel angleškega odpravnika poslov v Parizu in opolnomočenega ministra sira Campbella, ki se je prišel posloviti v zunanje ministrstvo, ker odhaja na svoje novo službeno mesto v Belgrad. Sir Campbell je bil večkrat vodja angleške veleposlaništva v Parizu in kot tak je večkrat imel priliko zelo od blizu sodelovati z Lavalom. Nato je Laval odšel v Neuilly na kliniko, v kateri se zdravi ministrski predsednik Flandin. Temu je poročal o vsebini razgovorov, ki jih bo imel v Varšavi in Moskvi.

Laval se je iz Pariza odpeljal ob 19.10 s severnim ekspressom. Spremljata ga njegova hčerka José Laval in pa generalni tajnik zunanjega ministrstva Alexis Leger. Na kolodvor je prišlo več ministrov in parlamentarcev, sovjetski veleposlanik v Parizu pa spremlja Lavala na njegovi poti v Moskvo. Sicer pa je bil odhod Lavala v Moskvo zelo preprost in ni bil tak, kakor je včasih, kadar potujejo francoski zunanji ministri po svetu.

»Temps«

»Pred enim letom še osamljeni«

Od večernih objavljanih edino oficijozni »Temps« uvodnik o tem potovanju Lavala v Varšavo in Moskvo. »Temps« ugotavlja, da se s tem potovanjem sedaj lepo zaključuje politika francoske diplomacije, ki jo je pred enim letom uvedel pokojni Barthou. Pred enim letom se je že zdelo, da je Francija v Evropi popolnoma osamljena. Toda medtem se je s pomočjo Francije dvignil ugled Male zveze in države Balkanskega sporazuma so se zvezale v enoto, ki je danes najodločnejši propovednik francoske politike v Evropi. Pokojni Barthou je privedel Rusijo v Zenevo in kmalu nato se je Italija odločila za politiko, ki jo v Evropi zastopa Francija.

Jubilejni dnevi v Londonu

London, 9. maja. c. Proslave srebrenega jubileja angleške kraljevske dvojice se nadaljujejo. Danes se je angleški kraljevski dvojec poklonil parlamentu v obliki svečane audijence v Westminster-halu.

Ob 11 sta se zbrali obe zbornici v svojih prostorih. Točno ob 11.25 se je v poslanski zbornici dvignil s svojega sedeža predsednik poslanske zbornice in v slovesnem spredu povedel za seboj vse poslanke nižje zbornice. Ta spreved je bil silno slikovit v svojem tradicionalnem okviru. Prvi je korakal predsednik nižje zbornice v svoji srednjeveški lasulji, takoj za njim pa je šel predsednik vlade Ramsay MacDonald. Na njegovi desnici je korakal prvi vodja opozicije, socialistični poslanec Lansbury. Na njegovi levi pa je korakal drugi vodja opozicije, bivši notranji minister Herbert Samuel. Komaj se je nižja zbornica zbrala v ogromni prestolnici dvorani angleškega narodnega predstavništva, že je potkal predsednik lordske zbornice na zlata vrata prestolne dvorane. Predsednik nižje zbornice mu je odprl vrata in v dvorano so prikorakali najprej vsi štirje sinovi angleškega kralja kot vojvode angleškega kraljevstva. Za njimi so prišli v dvorano viconti, grofi, baroni in lordi angleškega kraljevstva.

Kmalu nato so zapele srebrne trobente, fanfare, oznanjajoč, da se je pred parlament pripeljal kralj s kraljico. Oba sta prišla v prestolno dvorano v slovesnem spredu, na čelu sta korakala kralj in kraljica, takoj za njima pa najvišji predstavniki angleškega duhovništva, uprave, znanosti in umetnosti. Ko sta se kralj in kraljica vsedla na svoja prestola, je prvi prečital addresso na kralja lord kancler v imenu lordske zbornice.

Lordi kralju

Zadnjih 25 let je bilo polnih hudih preizkušenj zaradi najstrašnejše vojne, kar jih zgodovina pozna, nato pa zaradi težav polnega in vztrajnega dela za obnovo porušene strukture življenja naše narodne skupnosti, pa tudi polno velikega čuda za obnovo gospodarskega blagostanja in okrepitev miru.

V mnogih drugih državah prestoli in ustave niso bile kos tem hudim potresom. V naši kraljevini pa ne samo, da niso bile pravice niti trenutno kršene ne omejevana svoboda državljanov, temveč se je še povečala. Zares bolj kakor katerikoli izmed vaših slavni prednikov vlada vaše veličanstvo nad narodom resnično svobodnih državljanov. Vzlic znatni razširitvi udeležbe naroda pri opravljanju oblasti, ali mnogo bolj, prav zaradi tega se je prestol utrdil in pomeni pri nas pravo središče vesoljnega narodnega življenja.

Osebnost vašega veličanstva je napravila iz prestola nekaj več kakor samo simbol, ustvarila je iz njega živo stvarnost, ki je delobna neomejena ljubezni naroda.

Ko sedanjega rodu že zdavnaj več ne bo in ko bo slavnostni teden, ki ga zdaj proslavljamo, že zdavnaj prišel v spomin preteklosti, bo slavca windsorska dinastija še zmerom vladala nad zvestim in slovnim narodom. Brez predpisanih obredov, zato pa tem topleje in iskrenje prosimo iz globine svojega srca Boga, da naj blagoslovi vaše veličanstvo.

Spodnja zbornica kralju

Naša ustava se je pokazala zadosti trdno, da je prestala pretresljaje svetovne vojne, obenem pa dovolj prožno, da se je mogla prilagoditi izpremenjenim okoliščinam v britanskem cesarstvu in na vsem svetu. Ta ustava je dala našemu narodu možnost zrele evolucije v času, ko so se v mnogih drugih državah podirali glavni temelji doedanjega javnega življenja. V vsej skromnosti smemo reči, da je naša v zgodovini preizkušena oblika vladavine dovolj trdna, da bo kos vseh njenih krizi. Velika Britanija je tudi danes v kos vseh pogledih svobodna in urejen narod.

Vaše veličanstvo je danes več kakor vladar, je glava velike družine. Pred 25 leti je vaše veličanstvo opredelilo nalogo vladarja kot dolžnost, da se ohranijo dobrine preteklosti, in dolžnost, da se utro pota za bodočnost. Vaše veličanstvo je čudovito in plemenito izpolnjevalo ti dolžnosti. S hvaležnostjo se spominjamo prošlosti, z zaupanjem gledamo v bodočnost. Z globokim spoštovanjem in iskreno vdanostjo vam prinašamo pozdrav svobodnega parlamenta in prosimo Boga, da bi mogli tudi nadalje biti vladar ponosnega in zvestega naroda.

Po prečitani izjavi je predsednik vlade Leroux stavil vprašanje zaupnice. Parlament je sprejel zaupnico s 189 glasovi proti 22.

S svojo serodno politiko je Nemčija sama sunila Anglijo v objem evropskih zvez, ki podpirajo francosko politiko.

Se ena senzacija - Poljska?

Nekoliko bolj jasen je »Paris Soir«, ki objavlja uvodnik izpod peresa znanega publicista Julesa Saueraina. Ta piše, da si ne moremo misliti, da bi odšel Laval iz Varšave, ne da bi tamkaj sklenil nekak senzacionalnega, vsej Evropi je že znano, da bo v srednji Evropi Poljska zagovarjala politiko, ki jo uvaja sedaj s francosko pomočjo Mussolini. Nemogoče je zato misliti, da bi Laval odšel iz Varšave, ne da bi pridobil Poljsko vsaj za tolikšno politiko razumevanja do francoskih zahtev, kakor je to uspelo Mussoliniju. Sauerain se vprašuje, kakšne bi moge biti koncesije, ki jih bo dobil Laval v Varšavi. Med Poljsko in Francijo že obstoja prijateljska in vojaška nenapadalna pogodba. Med Rusijo in Francijo se je sklenila pogodba. Ta pogodba se lahko razvije v vzhodni Locarno samo tedaj, če Poljska pomore Franciji v tem smislu. In to bi bila lahko najlepša senzacija Lavalovega obiska v Varšavi.

V pričakovanju češkoslovaško-ruske varnostne pogodbe

Praga, 9. maja. b. Pogajanja za sklenitev češkoslovaško-ruske pogodbe o medsebojni pomoči zelo hitro zapredujejo, kakor poročajo »Lidove Noviny«. Pogodba bo sklenjena na enaki podlagi, kakor je bila sklenjena francosko-ruska pogodba. Pričakuje se, da bo češkoslovaško-ruska pogodba sklenjena že prihodnji teden. Njen podpis pa se bo izvršil ali v Pragi po dr. Benešu in poslaniku Aleksandrovičkim, ali pa v Zenevi po dr. Benešu in sovjetskimi komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim, in sicer ob priliki zasedanja Sveta Zvez narodov 20. maja. Dr. Beneš bo obiskal Moskvo najbrže v juniju.

Kraljeva zahvala

Takoj nato se je dvignil kralj in prečital svojo zahvalno addresso angleškemu narodnemu predstavništvu.

V svojem odgovoru na addressi lordske in spodnje zbornice je kralj Jurij V. dejal:

Najprisrčnejše se vam zahvalim za lepe besede meni, kraljici in naši rodbini. Te dni, ko toliko govore o nevarnostih in pripravah za vojno, bodimo zadovoljni, da v snatnem delu sveta, ki stoji pod našo zastavo, obstoji mirljubna vladavina, pod katero uživajo milijoni in milijoni, raztreseni po vseh delih sveta in pod raznimi podnebnji, svobodo in si morejo služiti svoj vsakdanji kruh. To dejstvo je zame vir hvaležnega ponosa in radosti. Popolno soglasje, ki vlada med našim parlamentarnim sistemom in ustavno monarhijo, nam je dalo moč, da smo prestali pretresljaje, ki so porušili več cesarstev in uničili svobodo več narodov. Sistem, ki so nam ga zapustili naši predniki, seveda prilagodim potrebam nove dobe, se je tudi pri tej priliki, kakor v preteklosti pokazal najboljšje, tako s stališča pravice narodne vlade kakor s stališča svobode vsakega posameznika. A prav tako tudi s stališča dobro urejene državne oblasti in enakega spoštovanja zakonov tako pri tistih, ki vladajo, kakor pri onih, nad katerimi vladajo.

V letih, ki so prišla po svetovni vojni, smo se sredi sveta, krvavečega v težkih prizkušnjah, in obubožanega zaradi uničevalne vojne, spravili na delo, da obnovimo svojo industrijo in trgovino v želji, da čim prej zboljšamo splošne pogoje narodnega življenja. Vsepopoldno samo nezaupanje in čut negotovosti sta pritisnila človeški rod ob tla. Mi smo pa krenili naprej, s polno vero in dobro voljo ter pokazali lastnosti, ki so zmerom krasile moj narod. Danes je naša domovina na polju udejstvovanja že dosegla stopnjo, ki nam daje popolno zaupanje v bodočnost.

Moja naloga je bila olajšana, ker mi je Bog podaril soprogo, o kateri ste se izvolili izraziti s tako lepimi besedami. Zahvalim se Bogu, da je doslej pomagal meni in mojemu narodu, in prosim Vsemogočnega, da nam omogoči, da bomo tudi dalje delali za svobodo in napredek v duhu miru, strpnosti in medsebojnega razumevanja.

Precejšnjo pozornost je vzbudilo dejstvo, da sta obe zbornici tokrat soglasno izglasovali addresso na vladarja. Vodja opozicije v nižji zbornici Lansbury je izjavil, da bi v drugih časih opozicija z njim na čelu glasovala najbrž s pomisleki za addresso vladarju. Tokrat pa vidi opozicija, da so časi pretekli in da je treba z vsemi silami podpirati vladarja, ki ima samo eno za cilj: to je mir in svoboda.

Ko je kralj prečital svojo zahvalno spomenico, so vsi navzoči zapeli himno: Bog ohrani kralja. Nato se je kralj ob zvoku srebrnih trobent podal skozi zlata vrata nazaj v svojo slavnostno kočijo in se je odpeljal v dvor. Ko je zapuščal dvorano, so vsi navzoči zaklicali kralju trikratni »Hurac«. Vsa proslava je bila zaradi tega tako kratka, ker vlada danes v Londonu silen mraz in bi se bilo bati, da bi se kralj prehladil, če bi se seja parlamenta preveč zavlekl.

Nova španska vlada

Madrid, 9. maja. AA. Predsednik vlade Leroux je predstavil svoj kabinet parlamentu in prečital vladno izjavo. Vlada bo predložila parlamentu načrt občinskega volivnega zakona. Razprava o tem zakonskem načrtu bo v jeseni. Za tem izjavlja vlada v svoji deklaraciji, da bo vodila borbo proti brezposelnosti s pogodovanjem. V Kataloniji bo za zdaj ohranila začasni režim, na kar namerava uvesti ponovno ustavnost. Načrt nove ustave za Katalonijo bo sestavil poseben odbor. Ko bo ta reforma gotova, bo vlada sprejela v svoje vrste tudi predstavnike takih strank, ki še niso zastopane v vladi. Vlada hoče s tem razširiti svojo parlamentarno osnovo.

Po prečitani izjavi je predsednik vlade Leroux stavil vprašanje zaupnice. Parlament je sprejel zaupnico s 189 glasovi proti 22.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno jasno. Zjutraj zelo hladno s slano. Čez dan naglo zvišanje temperature. Najbrž do 15 in 20 stopinj.

Pomen Denainovega poleta v Rim

Letalski pakt Italija - Francija

Villacoublay, 9. maja. b. Davi je letalski minister general Denain odletel v Italijo. Njegovo letalo — »Potez«, najmodernejše konstrukcije, ki doseže 300 km na uro — vodi znani rekordnik Rossi. Na dveh drugih letalih istega tipa leti ministrov spremlstvo in ravnatelj francoskega civilnega letalstva. Ti dve letali vodita znana letalska prvaka Mermoz in Girardot.

Kakor znano, ga je tjakaj povabila italijanska vlada. V italijanski prestolnici bo general Denain proučil s italijanskimi strokovnjaki tudi vprašanje nove letalske zveze med Parizom in Rimom. Na dnevnem redu bo nadalje vprašanje letalskih zvez z državami južne

Amerike, vprašanje poletov nad prepovedanimi ozemlji in določitev letalskih oporišč, kakor so jih določili na konferenci v Stresi.

»News Chronicle« priobčuje poročilo iz Pariza, o informacijah, ki jih je dal eden najuglednejših uradnikov letalskega ministrstva o razgovorih, ki jih bo imel francoski letalski minister z zastopniki italijanske vlade v Rimu. Po tem poročilu bo letalski pakt, o katerem se bodo pogajali v Rimu, docela obrambne narave. Veliko Britanijo bodo o poteku teh pogajanj podrobno obvestili. Francozi upajo, da bo ta pakt izhodišče za širši letalski sporazum, ki bi se mu mogle pridružiti tudi Velika Britanija, Belgija in Nemčija.

General Živkovič, zastopnik predsednika vlade

Belgrad, 9. maja. AA. V zvezi z odhodom predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra v tujino so kraljevi namestniki podpisali ukaz, da je za časa binjanja predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra Jevtiča v inozemstvu imenovan za zastopnika predsednika ministrskega sveta minister vojske in mornarice, armijski general Živkovič Peter, za zastopnika zunanjega ministra pa pravosodni minister dr. Dragotin Kojič.

Nov francoski poslanik

Danes prispe v Jugoslavijo novoimenovani poslanik francoske republike grof de Dampierre, kot naslednik poslanika Naggiara, ki je odšel v Prago. Poslanik de Dampierre je rojen l. 1888 in izhaja iz stare katoliške družine, ki je dala Franciji že veliko odličnikov v državi, vojaški kakor v cerkveni službi. Njegov družinski grad je v prekrasni Vallée de Chevreuse v pariški okolici. Po dokončani diplomatični šoli v Parizu je bil sprejet v zunanje ministrstvo in začel službovati v Carigradu pod veleposlanikom Bompardom. L. 1914 je bil mobiliziran kot navaden redov in je v teku vojne napredoval v čin poročnika. Odlikoval se je v bojih v Bois-le-Prete, pri Verdunu in na bojiščih ob Meuse-i. L. 1917 je bil imenovan v Tokio, odkoder je bil dve leti pozneje poklican v azijski oddelek zunanjega ministrstva, kjer je ostal do l. 1924, ko je bil poslan za tajnika v Rim. Tam je ostal ves čas in napredoval v opolnomočenega ministra l. 1933, ko je postal svetnik veleposlaništva. V februarju 1935 je bil imenovan za poslanika v Belgradu. Odličnega francoskega diplomata, ki se je šolal pod največjimi francoskimi diplomati in slovi po svoji globoki izobrazbi, na naši zemlji od srca pozdravljamo.

Podonavske konference še ne bo tako kmalu

Pariz, 9. maja. b. Po poročilih, ki so prišla iz Rima in iz držav srednje Evrope, se podonavska konferenca ne bo tako kmalu sestala, ker so se z vseh strani pojavile velike težkoče in ovire. Na eni strani so zahteve Madjarske, na drugi strani pa je rezerviranost Avstrije, ki nikakor ne želi, da bi prišla pod popoln vpliv Italije, končno pa so tu še države Male zveze, ki imajo svoje posebne interese in predloge za rešitev podonavskega vprašanja, ki pa se kosajo z interesi Italije. Potrebna bo še cela vrsta dolgih in mučnih pogajanj, preden se bo našel kompromis, ki pa bo najbrž tudi veljal le malo časa.

Nemški vohuni na Dunaju

Dunaj, 9. maja. c. Danes je vlada objavila demantni vest, ki jo je z Dunaja prinisela kondonski »Daily Herald«. V tej vesti je bilo objavljeno, da je nedavno pobegnil iz Avstrije v Nemčijo neki aktivni podpolkovnik avstrijske armade. Ta je bil na skrivaj narodni socialist in je sedaj ukradel velik strateški načrt, ki ga je izdelala italijanska vlada v sporazumu z avstrijskim generalnim štabom. V tem načrtu so predvidene operacije italijanske armade v Avstriji, brž ko bi nemške čete vpadle v Avstrijo.

ČSR protestira v Berlinu

Berlin, 9. maja. c. Danes je češkoslovaška vlada poslala v Berlin ostro protestno noto zaradi ugrabitve nemškega emigranta Lampesbergerja na češkoslovaškem ozemlju pri Zelzni Rudi. V tej protestni noti češkoslovaška vlada zelo ostro protestira proti kršitvi svoje suverenosti in zahteva, da se vrne v Češkoslovaško Lampesberger in da se strogo kaznujejo oni nemški redarji in uradniki, ki so sodelovali pri ugrabitvi. Če nemška vlada ne bo ugodila zahtevam Češkoslovaške, potem se bo češkoslovaška vlada pritožila pri Zvezi narodov.

Koliko je nemških emigrantov?

Berlin, 9. maja. AA. Današnji »Völkischer Beobachter« poroča, da je po uradnih podatkih po prihodu nacionalnih socialistov na oblast zapustilo Nemčijo okrog 90.000 Židov. Število Nemcev arijskega porekla, ki so zapustili Nemčijo iz političnih razlogov, cenijo na blizu 20.000. Židov in političnih emigrantov, ki so se med tem vrnili v Nemčijo, pa bo kakih 10.000.

NOVI GROBOVI

Umrl je v Zgorjnjem Siški 218 g. Josip Kunstelj, hvar, star 52 let. Pogreb bo danes ob 18 iz hiše žalosti. Naj počiva v miru! Zahujočim naše sožalje!

DOKLER ZALOGA TRAJA

RAZSTAVA

dobro ohranjenih rabljenih AVTOMOBILOV vseh znamk in vseh modelov.

Ugodne cene! Sprejemamo tudi vložne knjižice.

»DESA«, LJUBLJANA, Tyrševa cesta 24 — Telefon 22-92.

Gibanje proti Ataturku?

Istanbul, 9. maja. b. V Istanbulu se opaša močno gibanje proti Ataturku in je policija pravkar odkrila tudi močno gnezdo sarotnikov, ki pa za njih še ni točno ugotovljeno, kakšne cilje so pravzaprav imeli. Policija je doslej dobila samo veliko obremenjeno materijala, na podlagi katerega je bila prisiljena izvršiti številne aretacije. Največje nezadovoljstvo vlada v Turčiji saradi tega, ker je Ataturk (Kemal paša) prepovedal praslavo petka in je namesto njega določil kot prasn nedeljo.

Tenis turnir v Parizu

Paris, 9. maja. AA. Stadion Roland-Garros v Parizu bo od 18. maja do 3. junija ponovno prizorišče tekom najboljših teniških igraev. Lani je, kakor znano, zmagal Nemeec Gottfried v. Cramm; porazil je v finalu avstralskega šampijona Jacka Crawforda. Letos misli nemški prvak braniti svoj naslov. Med mnogoštevilnimi udeleženci turnirja, ki mu bodo skušali vzeti prvenstvo, so Francoz Kristijan Boussus, Avstralec Jack Crawford, Anglež Turmbull, Avstralec Mac Grath, dalje Kirby, Japonca Jamagishi in Nišimura, Jugoslovanc Kukuljevič, Španec Maier, Madžar Gabrovits itd.

Med Nemci se bodo teg turnirja udeležili razzen prvaka v. Cramma še Heinrich Henkel, Hans Denter, Marija Luiza Horn in znana prvakinja Cilly Aussem.

Od drugih znamenitih igralr pričakujejo Američanko Heleno Jacobs, Švicarko Paillet, Hilde Sperling, Joan Hartigan, (Avstralija) itd.

Lastnikom stab. posojila

Belgrad, 9. maja. AA. Upravni odbor belgrajske borze je na zahtevo finančnega ministra na svoji seji 8. maja t. l. sklenil, da se počeni s 13. t. m. uvede na borzi notranje jugoslovanske tranše 7% mednarodnega stabilizacijskega posojila v zlatu kraljevine Jugoslavije od leta 1931 v nominalnem znesku 62.776.000 francoskih frankov. V to vsoto se všteje tudi tisti del posojila, ki je bil od češkoslovaške tranše naknadno odstopljen jugoslovanskim podpisnikom tega posojila.

Ta sklep bodo brez dvoma sprejeli z zadovoljstvom vsi lastniki stabilizacijskega posojila, obenem bo pa tudi pripomogel k večji živahnosti na našem efektinm trgu.

Kakor znano se obresti obveznic jugoslovanske tranše tega posojila v državi izplačujejo v dinarjih.

Osebnosti

Belgrad, 9. maja. m. S kraljevim ukazom je predstavljen na I. deško realno gimnazijo v Zagrebu dr. Fr. Šuklje, geolog na geološkem inštitutu v Belgradu. Upokojeni so: Ivan Tomažič, okrajni šol. nadzornik v Mariboru, Janko Ozmeč, učitelj v Lipi, Ivan Švarc, višji davčni kontrolor v Kranju, in Stefan Šuc, višji davčni kontrolor pri davč. upr. v Celju. — V V. polož. skup. so napredovali učitelji in učiteljice: Amalija Voršič v Mariboru, Ljudmila Gomilek na Vidnu, Ivan Zen v Soteski, Franc Radej v Zagrebu, Dragotin Rak v Garesnici, Henrik Sel v Konjicah. V VI. polož. skup. so napredovale učiteljice: Mar. Cotar v Moravčah, Ema Rudolf v Cerknici, Al. Tomšič v Ormožu, Al. Pucelj v Vučji vasi, M. Aridler na Vrhniki, Fr. Vizir v Mariboru, Ter. Ušem pri Sv. Petru v Sav. dolini. V VII. polož. skup. je napredovala Marija Petrič v Dolgi vasi. — Prestavljeni so: Josip Rupnik od Sv. Eme v Slov. Bistrici, Drago Klinc iz Senovega na Vojnik, Marija Straus iz Rajhenburga v Soštanj in Alojzija Rus iz Stogovcev v Novo mesto. — S kraljevim ukazom je razveljavljen ukaz, kolikor se nanaša na postavitev Ant. Prinčiča, pogodbenega učitelja v Čatežu, za učitelja v istem kraju s pravicami uradnika VII. pol. skup.

Drobne vesti

Belgrad, 9. maja. AA. Kmetijski minister je poslal zavodom za proizvodnjo seruma za pobijanje nalezljivih živinskih boleznih v naši državi okolišnic, v kateri priporoča, da naj zavodi znižajo cene vsem svojim proizvodom, zlasti tistim, ki se rabijo za pobijanje svinjske kuge. Cene naj znižajo, kolikor je mogoče.

Belgrad, 9. maja. m. S kraljevim ukazom je postavljen za senatorja Boža Jeličič, industrijec iz Brusa.

Belgrad, 9. maja. m. Davi je prispeval v Belgrad ban dravske banovine dr. Dinko Pue.

Belgrad, 9. maja. m. Nj. Vel. kralj Peter II. je prevzel pokroviteljstvo nad Društvom branilcev Belgrada.

Newyork, 9. maja. AA. Letalka Amelija Earhardt je preletela 3300 km dolgo razdaljo iz Mexica v Newyork v 14 urah. Kaže, da je na tej progi potoklja hitrostni rekord.

Misijonar o. Alojzij Žužek 70 letnik

Njegovi učenci in prijatelji vemo sicer, da mu ne bo všeč, da smo mu te vrste napisali, toda dolžnost hvalečnosti nam jih je narekovala. Požrvovalni misijonar je po vsej slovenski zemlji dobro znan duhovščini in vernemu ljudstvu. — O. Žužek se je rodil v Planini pri Vipavi 10. maja 1865. Po očetovi dediščini je dobil ribniško, po materi pa vipavsko šegavost, od obeh pa neutrudljivo delavnost. Rano je šel v šole in tako marljivo študiral, da so ga sprejeli tretješolca v Alojzijevišče; tam je ostal do mature. Nato je vstopil v ljubljansko bogoslovje ter bil s pomočjo dispenze v mašnika posvečen že 25. sept. 1887. Potem ko je bil eno leto kaplanov v Križah pri Trzinu in v Sostrum, je vstopil 10. sept. 1889 v St. Andražu v Labudski dolini v novicijat Družbe Jezusove.

V St. Andražu je študiral o. Žužek tudi eno leto retoriko. Jeseni 1892 je začel v Požunu, današnji Bratislavi, sholastično filozofijo po učnem načrtu D. J. Od jeseni 1894 pa do poletja 1897 ga najdemo kot prefekta konvikta na jezuitskem zavodu v Kalksburgu pri Dunaju. V bogoslovne študije se je poglobil v Inomestu v letih 1898 in 1899. Dopržil jih je z odličnim uspehom. Na pragu novega stoletja so ga predstojniki poslali za dve leti kot slovenskega misijonarja v Ljubljano. Takrat je dalj prikratk duhovne vaje dvema abiturijentoma: pokojnemu poslanu in poverjeniku dr. Pogačniku Lovru in očetju Kopatinu Viktorju D. J. Na koncu vseh študij je treba v Družbi Jezusovi še eno leto v tretjo probacijo (preizkušnjo), kjer se študira ustava Družbe in goji globlja askeza. To leto je preživel o. Žužek v Linču 1902.

Jeseni 1902 je prispel v ljubljansko jezuitsko rezidencijo ter ostal tu do 1923, polnih 21 let, ves čas ljudski misijonar, voditelj duhovnih vaj in kongregacij, nekaj let hkrati tudi superior. Že 1903 je tu ustanovil Sodaliteto presv. Sreca Jezusovega za dijake. Ta sodaliteta je bila prav za prav prva dijaška kongregacija. Takrat namreč še niso bile v Avstriji dijaške kongregacije dovoljene. — Na svečnico 1905 je napravil o. Žužek v Ljubljani svoje zadnje slovesne obljube ali profesijo. Šele 1909 se je o. Žužku, velikemu prijatelju mladine, posrečilo ustanoviti prvo dijaško Marijino kongregacijo. Istega leta je prevzel tudi vodstvo Marijine kongregacije za slovenske gospe, ki jo je bil ustanovil prevz. gospod nadškof dr. Anton B. Jeglič.

Največ zaslug si je pa nabral o. Žužek kot misijonar in voditelj misijonov. Ni ne le globoko bogoslovno izobražen, marveč je tudi praktičen dušni pastir. Vernike vseh stanov je umel navajati korak za korakom ne le h krščanskemu, marveč tudi k popolnejšemu življenju. Najbolj je plamtel, kadar je govoril našim fantom. Po stranskih potih smo dognali, da je vodil o. Žužek doslej že 200 tečajev duhovnih vaj in imel v vsem 420 misijonov — Kdor bi hotel imeti 420 misijonov neprestanoma, bi jih moral dajati brez prestanka 11 let!

K toliki blagoslovljeni delavnosti v vinogradu Gospodovem mu danes najiskreneje čestitam ter mu želimo v novi mariborski jezuitski rezidenciji, kjer še čil in čvrst deluje od oktobra 1932, še mnogo blagoslovljenih let ob svetliči Sreca Jezusovega, ki mu naj v molitvi toplo priporoča razmah in razcvit duhovnih vaj in ljudskih misijonov!

Zadnja pot Emila Krištofa

Kotlje, 8. maja.

Včeraj popoldne je pripeljal avto iz Luč krsto s truplom tragično umrlega Krištofa, ves obdan s planinskimi in gozdničnimi cvetjem in zelenjem. Že v Guštanju se je zbrala velika množica ljudi, da se zadnjič poslovijo od pokojnika, ki je bil svojčas uslužben pri gozdni upravi grofa Thurna. Molitve sta opravila gg. župnika iz Guštajna in Kotelja, nakar se je poslovil od rajnega šol. upravitelj iz Guštajna, nato pa je odsviral godba pogrebne žalostinke.

Tudi v Kotljah je pričakovalo umrlega mnogo ljudi, da mu še enkrat izkažejo spoštovanje in prikljubnost, ki jo je rajni užival med nami.

Danes, v sredo popoldne se je veliko število občinstva od blizu in daleč udeležilo pogreba v Kotljah. Krsto so na pokopališče izmenoma nosili lovci in gasilci. Na pogreb je prišlo tudi lepo število njegovih prijateljev iz Luč in Nazarij. Upravo škofijskih posestev je zastopal nadgozdar g. Luka Otič iz Marijinega grada.

Udeležba ljudstva na pogrebu je pričala, kako je bil rajni Emil priljubljen. Naj počiva v miru v svobodni slovenski koroški zemlji!

Priprave na evh. kongres v Komendi

200 letnica Petra Pavla Glavarja - Procesija na konjih
Lepa preureditev okolice župne cerkve

Komenda, 9. maja.

Ko je lansko leto naš nadpastir izdal vabilo na letošnji evharistični kongres v Ljubljani, je g. Andrej Mejač v družbi večkrat opozarjal na evharistične spomine, ki so v tesni zvezi s farno, in na potrebo, da se ti spomini ne le izgubijo, ampak nasprotno v sedanjem roku poglobijo. Našel je odmev nele pri svojih prijateljih, ampak v vsej fari. Na posebnem sestanku v društveni dvorani je na podlagi skioptičnih slik, ki jih je dal napraviti na podlagi Valvazorja in drugih virov, tolmačil zgodovino fare. Tri dobe je posebno poudarjal. Dobo ustanovitve fare in ko jo je prevzel malteški viteški red. Zakaj bi ljudje v dobi graščakov, ki so se šopirili v vsem sijaju, ne videli svojega Boga v časti viteštva? Še danes je med ljudmi spomin na konjske procesije na velikonočni ponedeljek. Duhovnik je zajahal konja, vzel v roke monštranco s sv. R. T. in procesija se je vila po vsem menceškem in cerkljanskem polju. Valvazorja je ljubezen do sv. R. T. tako prevzela, da jo je v svojem znanem delu ovekovečil in zapustil tiskani spomin nanjo. Sedanja 200 let stara monštranca je še videla te vrste procesijo. V fari je kriška graščina, ki je igrala veliko vlogo za časa luteranstva. Odstopila je luteranom cerkev na Gavšku — danes vas Križ. Cerkev je danes razvalina, prerasta jo trava. Nam pa je dokaz, da je Bog med nami v sv. R. T., čeprav so to bivanje luterani tajili.

200 let bo, kar je živel komenski župnik Peter Pavel Glavar, velik učitelj ljubezni do Boga in do bližnjega. Fara je bila takrat še enkrat večja kot danes. Mož je hranil pri sebi, da je ustanovil današnji župnijski Tunjice in Zapoge. Ustanovil jih je zato, da bi imeli ljudje večjo priložnost obiskovati Boga v tabernaklju. V župnem arhivu je njegov prevod listov in evangelijev, ki jih je zlasti v postu prebral vernikom in utrjeval razumevanje sv. maše. Iz istega namena je ustanova bolnišnice in neizpolnjena želja komenske gimnazije.

Ti spomini so v letošnjem letu prevzeli celo farno. Najdragocenejši spomin letošnjega evharističnega leta pa bo zapustilo zgodovini delo komenskih mož, ki so vzeli resno v roke preureditev okolice cerkve, ki naj spominja na P. P. Glavarja in evharistično leto. Komenda je bila nekoč utrjeno taborišče, in slovenski mojster prof. Plečnik je imel najbrže to staro Komendo pred očmi, ko se je lotil tega dela. Prej je bila brezpomembna ograja, ki je ločila cerkev od okolice. Danes stojijo terase, ki spominjajo na terase pri lurski baziliki, kjer se je letos tako slovesno zaključilo sveto leto, seveda v manjšem obsegu. Krona teh teras pa bo svetilnik — spomin na evharistično leto. Bo to masiven, 80 cm v kvadratu in 4 m visok stebel v obliki starih kapelic na gorenj-

Majniške kipe

od najfinejše do najprostejše
izpeljave v vseh velikostih

Vam po konkurenčnih cenah nudi

Prodajalna

H. Ničman - Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

Na gospodu Fausseku se je videlo, da tega ni samo dobro premislil, marveč tudi doživljal v svojem sreč.

Prelat dr. Jožef Lesar

† 19. januarja 1931.

Odkar je bil upokojen, je redno prihajal k sobotnim večernicam v stolnico.

S svojim lepim in krepkim glasom se je pridružil cerkvenim pevcom in pevkom, ki so k blagoslovu z Najsvetejšim peli večinoma stare evharistične pesmi.

Roke je držal spoštljivo dvignjene, da se ti je zdelo, da slovesno moli z dušo in s telesom.

Ko bi rekli: prelat dr. Lesar je verno molil Zveličarja v najsvetejšem Zakramentu: smo premo rekli. Reči moramo več: On je gorko ljubil Jezusa v najslajši naši skrivnosti.

Prijatelj mu je ob njegovi 70 letnici čestital k vselemu jubileju. Slavljenec se je za čestitke prijazno zahvalil in jo obenem ponižno zavrnil: »Dolga življenja ni naša zaslug. Kako bomo rekli? Ko bi to pomenilo, da smo toliko let delali iz ljubezni do Boga, potem bi bilo vredno, da se čestita. Tako, kaj!«

»Vaši apostoli Gospodovi kažejo, da ste sprejeli življenje iz rok božjih kot apostolat.«
»Tako vsaj bi moralo biti!«
»Pri Vas, gospod prelat, je bilo.«
»Katoliška akcija mi je v marsičem odprla oči. Vzemite to monografijo! Prav za prav so to le govori in razgovori, ki jih je ob pomembnih prilikah izrekel kardinal Pacelli. V juniju nam boste pri konferenci Sodalitatis poročali. Za svojo osebo sem prepričan, da je naša verskosocialna rešitev v Evharistiji.«

skih poljih. V njem bo gorela večna luč. Na postavku bodo znaki letošnjega evharističnega leta, križ in kraljeva krona in primeren napis Kristusu Kralju. Bo ta spomenik, kolikor vemo, edinstven v Sloveniji. Delo dobro napreduje in upanje je, da bo stvar do evharističnega kongresa izvršena. Danes je izdelanega okrog 40% vsega načrta.

Fantje so porabili kot zunanjo pripravo na kongres drugo misel. Komenska fara je segala v času P. P. Glavarja na jugu do Save, na zapadu pa tudi ne dosti manj. Naj vidijo tudi fare, ki so se ločile od matere, da ljubezen do Boga pri materi še ni ugasnila. Vrh zvonika so postavili električno razsvetljen križ, ki svetli vse nedelje in praznike in na njih predvečere daleč po menceškem in cerkljanskem polju. Postavili so ga na prvo postno nedeljo. G. profesor Janez Fabijan je razložil njegov pomen, možje so prejeli v velikem številu sveto obhajilo, med sv. mašo pa so prepevali evharistične pesmi. Bila je lepa nedelja. Stroške so pokrili iz uprizoritve »Pasijona« na cvetno nedeljo.

G. župnik je upeljal P. P. Glavarja navado, da se je v postnem času dnevno pri glavni maši prebral list in evangelij dotičnega dne.

Da je bila oživitev te navade ljudem všeč, se je videlo v velikem številu udeležencev dnevnih svete maše. Ni pa še končana ne duhovna, ne zunanja priprava. Društvo bo uprizorilo v najkrajšem času 8 slik iz življenja velikega moža Komende Petra Pavla Glavarja v dramatisaciji, kakor so jo uprizorili v Clevelandu, in jo je oskrbel po ljubeznivem posredovanju svojega prijatelja g. J. Opeke g. Andrej Mejač. O delu bomo še poročali.

Odolova
ustna soda
čisti tudi
med!
zobni!

Krivčev oče - 80 letnik

Danes praznuje 80-letnico rojstva g. Janez Kušar, po domače Krivčev oče, posostnik iz Reteč. Prav je, da se tega jubileja spomni tudi »Slovenec«, saj jubilar izhaja iz stare Krivčeve rodovine, ki je dala narodu že lepo število učenih mož. Njegov brat France je bil nadžupnik v Mengšu, ki je pred leti postal

žrtev roparskega morilca, brat Valentin je pa univerzitetni profesor v Ljubljani v pok. Sin Franc je bil gimnazijski profesor v Celju, nečak Tone pa finančni tajnik v Radovljici. Jubilar sam je bil vedno strogo veren, zvest pristajač bivše SLS, vzoren gospodar in skrben oče svoji družini. V njegovi hiši si našel na mizi poleg »Slovenca« in »Domoljuba« vedno tudi vse nabožne liste, od »Bogoljuba« do »Zamorčaka«. Mnogo se je udeleževal v javnosti. Bil je več let cerkveni ključar, član šolskega sveta, občinski odbornik in ustanovni član Kat. prosv. društva. Povsod, kjer je bilo treba podpreti dobro stvar, je bil takoj na mestu. Pri njem velja geslo: »Naj ne ve levica, kaj da desnica!«

Pot življenja mu je bila vseskozi posuta z velikim trpljenjem in težkimi preizkušnjami. Toda kljub temu ni omagal. Pomoči in tolažbe je vedno iskal v molitvi pri svojem Bogu. V častiljivi starosti 80 let je še vedno trdnega zdravlja, redno še bere »Domoljuba« in »Slovenca«, gre vsak dan k sv. maši in kot član Apostolstva mož vsaki mesec k sv. obhajilu. Naj ga Bog ohrani do skrajnih mej človeškega življenja!

Kljukasti križ - simbol slovanske revije l. 1913

Heft 3. I. Jahrgang.

STAROSLOVAN
Vierteljahrsschrift zur Pflege der altslavischen Sprache, Geschichte und Kultur.

Beilage: 4. Bogen des Werkes »Slovacka Runendekretale«.

KREMSIER 1913.
DRUCK UND VERLEGE VON H. SLOVAK IN KREMSIER.
IN KOMMISSION BEI FR. AWACZ, PRAG.
Einzelheft: 3 K (250 M.).

G. podpolkovnik v p. Davorin Zunkovič nam je poslal pismo in ovitek revije »Staroslovan«, ki je pred vojno izhajala v Kromerizu na Moravskem in ki ima na naslovni strani emblema »kljukasti križ«, ki je danes simbol nemškega tretjega carstva. Danes bo morda koga zanimalo, kako je Zunkovič prišel na idejo, da je za znak svoje revije izbral prav to znamenje. O tem piše sledeče: »Leta 1913 je prišlo več profesorjev iz Berlina na Dunaj in govorilo se je o slavistiki, ki je niso dosti poznali. Zato sem predlagal, da bi izdal revijo o slavističnih stvareh za Nemece in začel izdajati »Staroslovan«, in sicer vsega v nemščini. To sicer nemško glasilo je dobilo slovansko ime »Staroslovan« in na naslovno stran smo dali znak staroslovanske skupnosti — kljukasti križ, ki je bil znan že Indom, z ozirom na sanskrit, odkoder izhajajo indoevropski jeziki.« Tako torej vidimo, da bi bil — in je tudi bil — kljukasti križ prav tako lahko simbol panslavistov ali kogarkoli ter nima v sebi nič bistveno nemško-rasnega. O zgodovini, kako je prišel do križa, pa poroča sledeče: »Imelj smo l. 1906 velike vojaške vaje v Hercegovini. Tam sem zadel na nekem podrtem turškem mostu na lepo izklesan kljukasti križ, ki sem ga prerinjal, ker je bil tak križ zame nenavaden. Ta most je stal nekje blizu Blagaja pri Mostarju ob neki »okvi« in mora biti še danes tam; morda bi ga utegnil še kdo, ki je doli, najti. Pozneje sem ga vzel za svojo revijo.« V toliko je to pismo zanimivo. Nam pa se zdi, da smo že nekje brali, da so tak križ poznali naši bogumili. In s tem bi bila uganka rešena: stari mostarski kljukasti križ bi bil ostanek nekdanjega bogumilskega znaka, ki ga je videl Zunkovič in porabil za svojo revijo. Zadeva je vsekakor zanimiva v toliko, da je kljukasti križ bil že pred vojno odkrit ter prevzet za simbol — slovanske skupnosti. Danes pa predstavlja kljukasti križ »rasno« zavest nemstva.

Adoratores

Svečeniške silhuete

Grajski kaplan Otokar Faussek

† v decembru 1932.

Gospod Faussek je bil Ceh. Kdor je videl in sodel v luči Faussekovega življenja, ni mogel in ne bi mogel reči nič žalega o njem in bi moral biti le poln hvale in priznanja o njem.

»Včasih se mi zdi, da sem tudi sam jetnik; zapuščen in osamljen.«

Faussekov najboljši prijatelj je bil Jezus: evharistični jetnik. S Haasberga pri Planini je večkrat prihajal v župnijske cerkve na kratek evharistični obisk. Na veliki petek in veliko soboto, ko je bilo izpostavljeno Najsvetejšo ob božjem grobu, je prišel v opoldanski uri, ker je bilo takrat najmanj drugih častilcev.

Na veliki petek 1904 jih je bilo ob tisti uri komaj pet. Tu in tam je klečal in molil vsak zase v klopi. Gospod Faussek jih ob svojem hitrem prihodu in pogledu ni videl. V mislih, da je sam, je pokleknil in se globoko priklonil in poljubil tla, iznad katerih se je dvigal božji grob z Najsvetejšim. Potem je odprl molitvenik in molil.

Ni bil brevir, ampak »Imitatio Christie«. Prvo in drugo poglavje iz četrte knjige Tomaža Kempčana »Hojza za Kristusom.«

»Za čiščenje sv. Rešnjega Telesa ne poznam lepše molitvele se je o priliki duhovnega razgovora s svojim prijateljem izrazil Otokar Faussek. »Premisli, kaj ti povelj se je razvelj pobožni grajski kaplan: En sam odstavek: 27. sklepni stavek v drugem poglavju četrte knjige!«

Kdor je prelata dr. Jožefa Lesarja od bližje poznal, je mogel videti, kako je rasel v milosti pri Bogu in pri ljudeh.

Duhovnih smernic je iskal in našel v stano- vitni adoraciji.

Profesor dr. Fr. Perne

† 27. marca 1935.

Bil je med nami kakor sonce, o katerem več, da je sijalo, šele, ko je zašlo.

Tako tiho, skromno in plodonosno morebiti ni potekalo in ne poteka življenje nobenega sodobnega kulturnega delavca in to na tako odličnem polju, kakor je delo gimnazijskega kateheta.

Uspeh njegovih govorov in katehez ni bil v njegovem nastopu in znanstvenem načinu podajanja in razlaganja, marveč v njegovi molitvi za mladino, ki je ni bolj učil nego ljubil.

Dva kateheta sta ga prišla v Kranj obiskat, da se posvetujeta z njim o važnih vzgojnih zadevah. Kje sta ga našla?

V župni cerkvi. Opravljal je enourno adoracijo.

Tovariša sta nekoliko pomolila in odšla, da se oglasita v poznejši primernejši priliki.

Ponovno sta se oglasila na njegovem domu in še ga ni bilo doma. Napolned je prišel.

»No, zdaj se me menda Mozesove roke dovolj natrudile! ga je pozdravil eden izmed obeh obiskovalcev.

»Kako pa vesta, kje sem bil?«

Tovariš dr. Perne se je ljubeznivo nasmejäl in oficijelni sprejem je bil končan.

Pri razgovoru je le bolj poslušal in pritrjeval, ko govoril.

»Ne tako, prijatelj! Zdaj gre za tvoje mnenje in tvoje skušnje. Povej nama: Kaj samtraš ti kot glavni cilj svoje vzgoje pri mladini.«

Profesor Perne se je nekoliko dvignil na stolu in se preko mize sklonil proti tovarišema: »Ljubezem do Kristusa v Cerkvi in v svetem Rešnjem Telesu! To sta dva predmeta oziroma en sam predmet, okrog katerega moramo navezati vse druge.«

Od tistega dne je profesor dr. Perne v obeh obeh tovarišev veljal kot moder vzgojitelj, ki bo kakor sonce, ko zaide, sijal že na drugem svedu, ali v spominu bo še svetil s toplim žarom njim, ki jim je kazal pot proti domu...

Epilog

Nedeljeko duhovno opravilo je minulo. Verniki so odšli iz cerkve. Le cerkovnik je še ostal, da po večjem pometu cerkev in jo pripravi za popoldansko službo božjo. Pod kropilnim kamnom je ležal pohojen list papirja: »Molitev za duhovnike.«

Tako je pozabljen in pohojen večkrat duhovnikov trud...

Evharistični kongres pripravljamo. Povsod so zanj na delu duhovnikove roke in noge in zlasti še sree. Povsod ima in naj ima evharistični Kralj svoje zveste častilce, a primeroma največ jih ima in jih mora imeti med duhovniki.

Pričujoče slike pričajo o tej evharistični ljubezni. Vsak bi jih mogel iz lastnega obličja in izkustva pomnožiti daleč preko števila deset. Te pa so zbrane in zapisane v živi zavesti in srčni želji, da nam pri naši evharistični pripravi in proslavi pomagajo vsi Gospodovi prijatelji, ki so med nami in nad nami.

Liubljanke vesti:

Petsto družin čaka na kruh

Ljubljana, 9. maja.

Lani smo večkrat omenili, koliko koristnega dela so v Ljubljani napravili brezposelni, ki so opravljali razna javna dela ter mesto podpor do bivali mezd, čeprav iz takozvanega bednostnega sklada. Marsikatero sprehajališče v mestu, marsikatera lepša točka v ljubljanskih parkih je bila urejena ravno s pomočjo dotadaj brezposelnih rok. Brezposelni so prejemali za sedanje čase še kar zadovoljivo mezd, bilo je vsaj za kruh njihovim družinam. Največ teh brezposelnih je zaposlevala mestna vrtnarija. Saj ravno mestni vrtni in parki kriče po delavnih rokah. Pri raznih regulacijah in urejevanju Gradu, Tivolija, Hrvaškega trga, pri drevoredih in nasadih, je bilo lani skupno zaposlenih okoli 500 delavcev. Bili so to skoraj sami družinski očetje, torej je bednostni fond tudi dal kruha petsto ljubljanskim delavskim družinam. Kazalo je že, da bo teh petsto ljubljanskih delavcev napravilo delo trajne veljave in da bo marsikatera stvar definitivno narejena, ko je na-

enkrat prišel glas: sredstva bednostnega fonda so izčrpana. Vsa večja dela, ki so jih opravljali ti brezposelni, so morala biti prekinjena, kar sredi najlepšega vremena, in nekatera so celo v nevarnosti, da propade še tisto, kar je bilo lani napravljeno, n. pr. dela na grajskih žančah.

Tem delavcem, ki so bili lani odpušteni sredi najlepšega vremena, še tik pred jesenjo, je bilo obljubljeno, da bodo letos ponovno sprejeti na delo, zakaj v mestu je še mnogo stvari, ki potrebujejo krepkih rok, n. pr. ureditev rimskega zidu, o katerem smo že poročali. Banovinski proračun in proračun bednostnega sklada sta pod streho, toda okoli 500 delavcev še vedno čaka, kdaj bodo poklicani na delo. Banovina ima seveda mnogo stroškov, zlasti zadnje čase, toda ljubljanski brezposelni pričakujejo, da bo tudi letos iz nedotakljivega bednostnega fonda, ki je namenjen le pomoči brezposelnim, končno sedaj na pomlad nakazala tudi za Ljubljano odgovarjalno znesek, s katerim bo mogoče vsaj žež poletje nasiti 500 lačnih družin.

Obiščite

Magoličevo razstavo

Jakopičev paviljon

Od 9 do 18

Aljažev klub vabi svoje člane in prijatelje, naj se udeležijo Aljažev akademije, ki jo priredi danes zvečer ob 20 Glasbena Matica v filharmonični dvorani, in odkrivanja Aljaževega spominskega reliefa v nedeljo dopoldne na Šmarni gori.

Sporod Aljažev akademije, ki bo dre- vi ob 20 v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu: 1. Škerjanc: Jadransko morje, preludij in fuga za godalni orkester, 2. Santel: Belokranjska serenada za godalni orkester v treh stavkih. Oboje izvaja pod vodstvom skladatelja Škerjanc godalni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice in drž. konservatorija. 3. Jakob Aljaž, govori prof. Janko Mlakar. 4. Aljaž: Vjetega ptiča tožba. Siroti, Oj, zbogom ti planinski svet. Poje mešani zbor Glasbene Matice. 5. Aljaž: Občutki. Dneva nam pripelji žar, zbora z bariton solo, poje Slovenski vokalni kvintet. 6. Aljaž: Na bregu, Divna noč, Oj, Triglav. Poje moški zbor Glasbene Matice, dirigent ravnatelj Polič. Sedeti po 10, sto- jišča po 5 Din, so v predprodaji v knjigar- ni Glasbene Matice, zvečer od pol 8 dalje pa v veži Filharmoničnega poslopja. Vse prijatelje in spoštovalce triglavskega župnika Jakoba Aljaža, ki si je stekel za slovensko glasbo, predvsem pa za slovensko turistično nevenljivih zaslug, vabimo na nocojšnjo akademijo. Opozorjamo pa tudi na odkritje spominske plošče, ki bo v nedeljo, dne 12. t. m. dopoldne na Šmarni gori.

Ljubljanskim gg. trgovcem! Krasen kongres- ni plakat, umetniško delo arh. Hermana Husa, bi mogel biti mnogim izložbam v okras. Poleg tega bi trgovine, ki bi plakat namestile v svoji izlozbi, lepo podprle propagando za veliko ehvistično slavnost, ki bo tudi Ljubljani sami v ponos in kor- ist. Prosimo zato vse gg. trgovce, ki bi lahko pla- kat porabili v svojih izložbah, da ga prevzamejo v pisarni Glav. pripr. odbora, Miklošičeva c. 7.

Karitativna zveza v Ljubljani se prav toplo zahvaljuje v svojem in v imenu ubogih ogledancev za obloko, ki jo je podarila ljubljanska družina Lampič. Vseled ogromnega števila ubožnih prosivcev goslini obilo posno- mavalcev.

Vodstva po Narodni Galeriji. Prihodno ne- deljo, dne 12. maja, prične umetnostno-zgodovinsko društvo s prirejanjem vodstev po Narodni Gale- riji, ki se bodo vršila ob nedeljah in praznikih v teku letošnjega maja, vsakokrat ob 11 dopoldne. Vstopnine ni. Ves program obsega naslednja vod- stva: 1. nedelja, 12. maja: odv. M. Marolt: Slikar Valentin Metzinger. 2. nedelja, 19. maja: msgr. Viktor Steska: Baročni slikarji. 3. nedelja, 26. ma- ja: kustos dr. Ložar: Slikarstvo 19. stol. do Azbe- ta. 4. Vnebohod, 30. maja: kustos dr. Ložar: Azbe in impresionisti. — V jeseni bodo sledila vodstva po gotški zbirki, ki bo dotlej znatno izpopolnjena, po zbirki tujih slikarjev, po zbirki Kavčičevih risb itd.

Ljubljanci so začeli regulirati. V sredo dopoldne so prišli prvi delavci Dukičeve tvr- dke ter pričeli s pripravljalnimi deli. Pričeli so odkopavati lani in letos nanešeni prod za jezo- vno, druga skupina delavcev pa je že pričela

graditi začasni jez na Prulah, ki bo branil do- tok vode v strugo Ljubljanice sredi mesta. Jez pod Čevljarski mostom, kjer zaenkrat voda teče, oziroma je tekla, v izdatnem slapu, bodo presekali, tako da se bo voda iztekla. Ljubljana bo na ta način od Novega trga pa do Spice usušena, nakar bo šele možno pravo poglobljevalno delo. Veliko vprašanje pa je, kod in po katerih ulicah naj se odvaja izko- pano blato. Del blata se bo moral pač odv- žati na pokopališče k sv. Krištofu, oziroma na Lin- hartovo ulico, del blata pa na bodočo veliko Gunduličovo ulico, ki bo vezala sedanjo Gra- daško ulico v Vičem. Seveda se vse ulice bra- nijo, da bi se blato odvažalo po njih in tudi mestni občini ne bo prijetno poslušati očitke meščanov. Po katerih ulicah se bo blato od- važalo k sv. Krištofu, bo določila prihodnji teden posebna komisija, ki jo bo sklical gradbeni urad. Prebivalci Gradaške ulice pa se ne bodo mogli znebiti prevoza blata mimo njihovih stanovanj do Kolezije. Delo nadzoruje Tehni- na sekcija za regulacijo Ljubljane, oziroma njen načelnik ing. Petrič ter ing. Pogačnik.

Kino Kodeljevo igra drevi ob 20.30 »Traffiko« v Viljem Fritschem in »Misterijo džungljev«.

Zrtev kolesarja. V Rožni dolini je neki kolesar podrl 80-letno hišnikovo vdovo Jožefo Kastelčičovo s ceste št. II. Starica si je pri pad- cu zlomila desno roko ter je morala v bolniš- nice.

Regulirana Ljubljana

V Ljubljani danes ne govore skoraj o nobeni stvari toliko kakor o raznih regulacijah. Na dnevnem redu je predvsem regulacija Ljubljane, po- tem regulacija Zvezde, pa regulacija Muzejskega trga in celo na regulacijo javnih stranišč niso ljudje pozabili. Tudi regulacijo cele Ljubljane za- hteva, samo na eno, in sicer na najbolj važno regulacijo so ljudje popolnoma pozabili in to je regulacija Ljubljancanov samih.

Na raznih krajih vidimo te dni vabila na ta ali oni »družabni« večer. Družabni večer — ali so taki večeri res družabni? Družabnost se kaže ven- dar v nekaki medsebojni toploti med ljudmi in v medsebojni odkritosti, ljubeznivosti, prisrčnosti in nepriljenosti. Vprašamo pa: Koliko je še teh prav- kar naštetih dobrih lastnosti med današnjimi modernimi Ljubljancami? Le poglejte v najbolj znane ljubljanske lokale. Kaj vidite tam? Namesto pri- jetne, res družabne toploti samo leden mraz na obrazih, vsaka beseda, če sploh kdo kaj zine, je skrbno preračunana in brez prikupnosti in brez srca in ljudje se drže napeto, kakor da so prišli med volkove in ne med ljudi. Regulacija ljubljanskega družabnega življenja bi bila torej nujno po- trebna.

Ali pa poglejte v ljubljanske kavarnе. V ka- varnah se je nekaj zbiral vse ljubljanski svet na prijazne medsebojni pomenek ob dobri smodki in ob črni kavi. Ljudje, stari in mladi, so bili živahni; govorili so in se smejali, da jih je bilo res veselje gledati, če jih že kdo ni hotel poslušati. A danes? Vse mirno, vse tiho, vse zapeto in vsak se boji svoja sosedla! Vsač buri nekam predse, vse zami- šljen in obupan, brez krvi in življenja. Kamorkoli se ozreš, vid's same starce — 25 letne in 137 letne; razlike ni med njimi! Ali ni tudi ta pojav vreden korenite regulacije?

In še mnogo, mnogo je stvari v Ljubljani, ki bi jih bilo treba regulirati, toda o tem še kaj pri- hodnjič.

vestnika, da je prav sin slovenske matere, ki še slo- venski govori, prišel dozdaj na svetu najvišje v gore, Idrjčani E. Schneiderju se je namreč od vse eks- pedicije na Himalajo posrečilo priti najvišje pod sam vrh Na ga Parbat (8136 m), skoraj 8000 m vi- soko, te višine dozdaj ni še nihče dosegel. To sem omenil samo mimogrede, kot oznako slovenske lju- bezni do gora, domačih in tujih: saj gremo vsako nedeljo v gore, in iz naših gora prinašamo naj- lepše slike, ki zbrane v vezan album dajo tako lepo knjigo kot je ta izdaja »Planinskega društva«, ki dela prav tako čast našim planincem, domačim fo- toamaterjem in podjetju, ki je z reprodukcijo us- pelo.

Ljubljanska drama:

Beneški trgovec

(Konec)

Vsako Shakespearovo delo je za nas neke vrste slovenska igra, ki je ni mogoče prikazovati reali- stično, ampak jo je v občutku časa in režiserjevi osebnosti ožarjeno treba dvigniti čim više — vendar moramo pri tem ohraniti vse njeno prvotno bistvo. Prevelika idejna osredotočenost Debečevega Be- neškega trgovca dovoljuje premalo prostorske razgibanosti in igra je skoraj pripeta na središče. Kljub temu, da se predstava začne s tiho godbo, iz katere naj se izobličijo resnobno-sladka pripovedka, kakor da so jo iz miraka prinesle sanje in jo spet od- nesle, čutimo, da bi v smislu Shakespearove ba- ročnosti, zlasti pa v povdaru svojevrstnega kra- jevnega okolja potrebovali prav toliko žive igre v smislu Gavellove duhovite teatralike. V Debečevi režiji pa imamo večinoma na središču povdarjenem pozorišču središčne razporejene prizore — zaradi česar vsa okolica plahni in se dramatični svet oži. Posebno prvi prizor, ulica ob morju s težko sa- motno klopjo v sredi, s slučajnimi prihodi Anto- nijevih prijateljev, vzbujajo občutek, ki je Beneškemu trgovcu tuj: Benetke brez Benetk in brbljanje po- stopačev brez južnjaškega temperamenta. Razne-

Mariborske vesti:

Carinarnica v preteklem letu

18.421 blagovnih ekspedij v vrednosti pol milijarde - 219.107 pot-
nikov - 58.471.012 Din dohodkov

Maribor, 9. maja.

Z 31. marcem se je končalo poslovno leto mariborske carinarnice in uprava je izdala sedaj zanimivo statistiko o delovanju tega zavoda, ki spada med največje v državi. Mariborska carinar- nica obstoja iz centralnega urada v Mariboru ter carinskih oddelkov St. Ilj, Svečina, Sv. Jurij ob Pesnici, Ceršak, Sladka gora, Kapla. Ima 42 urad- nikov, 3 služitelje, 12 dnevičarjev in 4 pregledo- valke ter 33 organov finančne kontrole; ki so ji prideleni. Carinskih posrednikov je 8.

V minulem letu je odpravila carinarnica 110 tisoč 816 potnikov, ki so prišli v državo, in 108 tisoč 291 pri odhodu iz države. Dohodek od oca- rinne potniške prtljage znaša 259.867 Din. Car- inskih ekspedij je bilo v teku leta: uvoznih 13.032, izvoznih 5383 in prevoznih 106. V primeri z letom 1933 je promet napredoval, ker je bilo takrat 13.087 uvoznih, 4775 izvoznih in 90 prevoznih ekspedij. Tudi dohodki so porasli v lan- skem letu ter so znašali 58.471.012.50 Din, dočim so bili predlani 56.592.199.30 Din, presežek tedaj 1.878.815 Din. Glavno uvozno blago je bilo lani: železo, železna pločevina, bombažno predivo, pre- divo iz umetne svile, rastlinska vlakna, tkaninski odpadki in krpe, olje, bencin, glina, papirna ma- sa, papir in kuhinjska sol. Uvozilo se je preko mariborske carinarnice 46.202.898 kg blaga v vrednosti 395.290.736 Din. — Med uvoznimi drža- vami je na prvem mestu Avstrija z vrednostjo 80.490.167 Din, na drugem mestu Češkoslovaška (57.430.194), na tretjem Nemčija (43.564.118), Se- vernja Amerika (40.712.287), Italija (21.710.184), Anglija (10.759.880), Poljska (11.579.351), Egipt (11.065.675), Svica (6.470.661) itd. Uvažalo se je iz 36 držav iz vseh delov sveta. — Izvozilo pa se je v minulem letu preko Maribora 54.476.633 kg blaga v vrednosti 97.580.810 Din v 21 držav.

Sveta maša za turiste in izletnike se vrši vsako nedeljo in praznik v franciški baziliki zjutraj ob četrh na 5, tako da imajo potem še vsi dovolj časa do jutranjih vlakov.

Jubilejni koncert »Maribor«. Slovensko pevsko društvo »Maribor« je zaključilo 10 letni ju- biley svojega obstoja v sredo zvečer s krasno uspe- llim koncertom. Bila je to elitna prireditev, kakor jih v Mariboru razen koncerta Akademskega pev- skega zbora v letošnji sezoni nismo imeli. Mari- borčani so z izvanrednim obiskom pokazali, da cenijo velike kulturne vrednote, ki jih je društvo v teku svojega delovanja ustvarilo. Koncerta so se udeležili najodličnejši predstavniki javnega življenja s stolnim proštom dr. Maksom Vrab- jem, mestnim poveljnikom generalom Hadžičem, mestnim županom dr. Lipoldom in številnimi dru- gimi odličniki na čelu. Navdušeno občinstvo je nagradilo odlični zbor, zlasti pa še njegovega vodjo dirigenta Jan. Ev. Gašpariča in izborne so- liste gospo Lovšetovo, gospo Bernot-Golobovo in g. Rusa z dolgotrajnim burnim ploskanjem. Stro- kovno poročilo našega kritika o uspelem koncertu bomo priobčili posebej.

Krščanska ženska zveza priredi v nedeljo, 19. maja celodnevni romarski izlet k Devici Ma- riji v Puščavo. Odhod s prvim jutranjim vlakom. Vsak udeležene naj se prijavi do 11. maja pri bližnji odborici ali pa v društveni pisarni, ki posluje vsako sredo in soboto od 8 do 10 in od 14 do 16 na Aleksandrovi cesti 6/1, soba 11.

Cerle français. Gospod Remérand, fran- coski konzul v Ljubljani, bo prišel jutri, v soboto, v Maribor, da izroči gospem D'Acario in Vrečko insignije reda »palmes académiques«. Na čast od- lidnemu gostu bo priredil francoski krožek ob 20 v Vesni čajanko s petjem, violinskimi točkami, recitacijami in šaloigro. Vsi prijatelji Francije so dobrodošli. Vstopnine ni. — Odbor vabi tudi na francosko predavanje s projekcijami, ki bo v po- nedeljek, 13. maja ob 20.15 v Ljudski univerzi. Gosp. Vorms, ravnatelj umetniške galerije Billiet v Parizu bo govoril o sodobnem umetniškem živ- ljenju v Parizu.

Sobota premiera. Narodno gledališče uprizori jutri v soboto Nedbalovo opereto »Poljska kric«.

Podstavek Tegethofovega spomenika raz- dirajo. Občinski svet je svoječasno sklenil, da se mora tudi podstavek Tegethofovega spomenika na Jugoslovanskem trgu odstraniti, in delavec mestnega olepševalnega društva so včeraj s tem delom pričeli. Kakor doznavamo, je zaprosil odbor za postavitve spomenika gen. Maistru v St. Ilju,

Glavni izvozni predmeti so bili: sadje, seno, grad- beni les, kalcijev cijanamid, žive svinje, sveže meso, zaklana perutnina, otrobi, odpadki iz fabri- kacije olja, konji, jaja, hmelj, slanina, mašč, usnje, usnjarski ekstrakti, koruza in suhe pečke. Glavni odjemalec našega izvoza je bila Avstrija, kamor smo izvozili za 44.174.706 Din, na drugem mestu je Nemčija z 20.830.899 Din, v Češkoslova- ško za 10.621.053 Din, v Anglijo za 8.649.567 Din, v Italijo za 3.178.200 Din, Madjarsko za 2.561.578 Din itd., najmanj v Avstralijo (za 15.341 Din). — Živahen je bil promet s poštnimi paketi ter smo preko poštne carinskega oddelka uvozili 162.805 kg blaga v vrednosti 23.009.972 Din. Tudi v poštno-paketnem prometu je na prvem mestu Avstrija (9.559.565 Din), na drugem Češkoslovaška 6134 tisoč 941 Din), na tretjem Nemčija (4.807.643 Din), na zadnjem pa Palestina s 180 Din. Paketni pro- met se je vršil z 20 državami. — O tranzitnem prometu smo že svoječasno poročali. Bil je zelo znaten.

Zanimiva je statistika carinarnice glede tihotapstva. Odkritih je bilo 88 slučajev tihotapstva, kazen je plačalo 14 oseb, 39 jih je pa šlo rajši v zapor. Carinarnica je plačala za zapornike 55 tisoč 252 Din kaznilnic za prehrano. Glavni pred- meti tihotapstva so bili saharin, žgalkniki, kre- menčki, igralne karte in cigaretni papir. V svrhu pobijanja tihotapstva je upravnik carinarnice fi- nančni sekretar g. Mirko Mihajlovič izdelal pred- log, v katerem nasvetuje, naj bi se št. 153 kar. zakona izpremenil ter bi se kazni povišala od 1 na 3 leta, da bi se izsleditelju tihotapstva plačala nagrada tudi v slučaju, da gre tihotapec v zapor, da pa bi se manjša tihotapstva (na primer kilo- gram sladkorja, petroleja, mila itd.) oprostila kazni ter bi se v takem slučaju plačala samo taksa. To bi bilo gotovo socialno ter bi se zadušilo po- klitico tihotapstvo.

naj bi se mu ta podstavek odstopil in najbrže mu bo mestna občina ugodila. Verige okrog spome- nika, ki so kopija za sidro s Tegethofove admi- ralske ladje, pridejo v mestno skladišče. Del prave verige pa ima shranjen mariborski muzej.

Rok za sprejem v podčastniško inženersko šolo v Mariboru je podaljšan do 15. maja. — Po- drobnosti so interesantom na razpolgo na mest- nem vojaškem uradu.

Elektrifikacija Košakov naglo napreduje. Mestno elektriško podjetje je v naravnost rekord- nem času dokončalo več kilometrov dolg daljno- vod iz Kamnice pa do skrajnega konca Krčevine pri Wolfzettu. Prihodnji teden bodo predvidoma končana vsa instalcijska dela in poslednji temni kotiček mariborske okolice bo dobil električno razsvetljavo.

Ptuj

Rokovnjaški napad. Z osebnim vlakom ob 23 je prispela v Ptuj 23 letna Marija Belšak iz Vičave in se napolnila od kolodvora na svoj dom. Med potjo pa se ji je neopaženo pribli- žal neznan moški in ji z bliskovito naglico iztrgal iz rok ročno torbico, v kateri se je na- hajala manjša vsota denarja ter razni doku- menti. Na krik napadene so prihiteli ljudje, vendar je rokovanjač medtem izginil v temno noč.

Preprečen vlom. Preteklo noč so neznan zlikovci hoteli vломiti v stanovanje nekega občinskega nameščena v veliki vojašnici. Na- pravili so na vratih precejšnjo škodo in ko so že prišli skoraj do cilja, so jih pravočasno pre- podili. Za zlikovce je policija uvedla preiskavo in zasledovanje.

Novo mesto

Tatvina v cerkvi. V kapiteljski cerkvi je na- znanec v opoldanskih urah vlomil v tri puščice, ki so pritrjene na stenah v ladji, ter jih izpraznil. Vlom je izvršil z ozkim in močnim dietlom, s ka- terim je uvil pokrove in pobral denar. Koliko je bilo v pušcah denarja, ni znano.

Z regulacijo starega pokopališča se bo začelo takoj, kakor hitro bo odstranjena stara kapela. Kdaj jo bodo podrli, še ni znano, kajti poprej mo- ra stati na novem pokopališču nova kapela. Obči- na bo gotovo skušala to pospešiti, ker ji je ve- liko na tem, da se z regulacijo čim prej začne. Poleg tega pa nameravajo porabiti material sta- re kapele za novo mrtvašnico na novem pokopa- lišču.

Kulturni obzornik

Iz naših gora

Ljubljana 1935. 52 podob.

Ko smo pred leti gledali Kugyjevo »Die Ju- lischen Alpen im Bilde«, smo si pač želeli, da bi slej ko prej dobili tudi Slovenci tak album slo- venskih gora, ki bi bil reprezentativen in bi do- stojno reproduciral lepoto naših planin in njih čar. Imamo sicer že razne kolektarje, kjer podobe naših gora tvorijo vinjete, »glaves«, imamo že posamezne turistične albumčke, izdane v svrhu reklame: toda velike, salonske zbirke lepih planinskih pokrajin, občutij naših jezer, lepote planinskih rož, še ni- smo imeli. V Planinskem vestniku smo obudovali lepe umetniško uprtašene fotografске posnetke naših prirodnih lepote, toda njihova vrednost med drugim tekstom ni prišla do samostojne veljave, je veljala slej ko prej samo kot ilustracija k člankom. Z iz- dajo elegantne salonske zbirke »Iz naših gora«, ki obsega 52 slik, med njimi tri večbarvne reproduk- cije umetniških slik Hodnika, Klemenčiča in Ko- želja, pa smo dobili knjigo, ki jo lahko pokažemo vsakemu tujcu, ter bi jo moral imeti na svoji mizi vsak ljubitelj naših prirodnih lepote. Umetniške fo- tografije naših najboljših amaterjev, kot so prof. Ravnik, Skerlep, dr. Kajzelj, Hudnik, dr. Pretnar, Kovačič, Krašovec, Pečar, Svigelj, Cizelj, Planinšek, dr. Brilej, Villhar, so tu tiskane na lepem papirju ši- rokega formata in tvorijo skupaj lepo enoto živ- ljenja in lepote v narodi, ki se nudijo slovenskemu planincu. Pa ne samo slovenska naroda, tudi par slik (dr. Gušič) z Durmitorja in Južne Srbije, kjer je hodil slovenski turist, se mešajo prijazno med naše kraje. Te slike same po sebi, brez spremljave kakršnegakoli teksta, pričajo dovolj iskrenemu lju- biteljju naravnih lepote in navdušenemu planincu. In to Slovenci smo: saj prav ta hip berem — o ome- nim mimogrede — v zainoveli štivilki Planinskega

začetku samo kot tvegana želja in past, nato kot sama maščujoča se strast in slepa grozota, končno pa ostane samo strta senca človeka, v katerem se je zrušilo vse, kar je napolnjevalo njegovo življenje. Posebno jasno so zasnovani začetni prizori: pogod- ba z Antonijem, očetovska ljubezen do Jessike, slo- vo Lancetovo — toda tudi čustveni del raste v ve- liko igro strasti, prepričevalno in iz notranje pol- nosti. Posebna odlika Skrbniškovega Shylocka je očitna miselna poudarjenost; v njej je režiserjeva namera dosegla svoj resnični uspeh. Lipahov Tubal je zasnovan sicer originalno, kot škodoželjen pre- kaneč, vendar ne prihaja dovolj do veljave. G. Da- neš je Lancetovo dal prav toplo komičnost, vendar je bil pri prvi predstavi še najbolj svež. Tudi vse tri ženske osebe, Porzia, Nerissa in Jessika stoje v skladu s srednjo višino predstave. Porzia gđne Boltarjeve se oblikuje v topli dekliski čustvenosti in drobni duhoviti domislici, gospa Vida Juvanova v prijetni čebljivosti in domačnosti, v splošnem pa je ta Belmont, kakor smo že omenili, le pretesan za Shakespearea. Jessika gospe M. Danilove s krepki- mi črtami poudarja erotično avanturistični značaj ubegle židinke in pa tudi njena čustvenost v 5. de- janju prihaja do lepega izraza. V tej vlogi je nasto- pila tudi gđna V. Smerkoljeva, ki se je v prijati skromnosti dramatične začitnice prav zadovoljivo uveljavila. — Z nekoliko obširnejšim poročilom smo hoteli pokazati na težave, ki so jih imeli režiser in igravci, bodisi zaradi svojstvenosti dela samega, bo- disi zaradi režiserjevih posebnih oblikovalnih te- ženj. Čeprav uspeha ne moremo označiti kot izred- nega dogodka, je v njem vendar izraz čistega dela, ki gradi. In to je prvo, zakaj pravi uspeh se ne po- kaže vedno, kakor bi želeli, ampak šele po težkem in mnogostranskem boju.

Baletni večer Čorak-Vujančić

Med drugim si tudi plesna umetnost v zadnjem času utira svoje poti in kaže v tem deloma prav markantne nove poteze. Sicer stoji ta umetnostni svet še bolj v ozadju in se pri nas celo le redkokdaj

Esperanto in naš tujski promet

Ljubljana, 9. maja. Znano je idealno prizadevanje slovenskih esperantistov, da bi v svetu dvignili zanimanje za našo domovino. Hvalevreden je njihov trud, da s pomočjo mednarodnega esperantskega jezika seznanjajo mednarodno javnost s slovensko literaturo, slovensko folkloro itd. Najbolj vidne uspehe pa dosegajo na tujsko-prometnem propagandnem polju. Izdali so že več lepih prospektov Slovenije v esperantu, nekatere s prav posreženimi slikami. Prav v zadnjem času pa je zopet izšel k vsem prospektom dodatek v esperantu, v katerem so našeta vsa slovenska letovišča in zdravilišča ter so nazorno in sistematično naštetje vse ugodnosti, prednosti in tudi vsi pogoji teh tujskoprometnih krajev. Izpuščena niso niti manjša letovišča. Dodatek, ki predstavlja že sam izvrsten prospekt, bo prihodnje dni priložen nemu najbolj razšir-

jenih esperantskih listov v Evropi »Heroldo de Esperanto«, ki izhaja v Kölnu in ki ga razpošilja po vsem svetu. Posebno uspešno pa se slovenski esperantisti v propagandi za naš tujski promet poslužujejo radijske postaje. Tako bodo v začetku prihodnjega meseca in sicer v dnevih od 2. do 8. junija privedli ciklus tujskoprometnih predavanj v esperantu. Ciklus prične ljubljanski podžupan prof. Jarc s predavanjem: »Ljubljana, srce Slovenije«, sledila pa bodo še predavanja: Kozlevčar: »Vabimo vas na Blede«, dr. Reja: »Ali poznate Julijske Alpe?«, gđč. Jerebova: »Obiščite Rogaško Slatino«, Orel: »Naša gorska zdravilišča«, Korenčan: »Bohinj, kakršen je v resnici in Poženel: »Oddih na Pohorju«. Naši esperantisti že sedaj pridno opozarjajo na ta važna tujskoprometna predavanja po radiu esperantiste vsega sveta.

Koledar

Petek, 10. maja: Antonin blaženi, Izidor.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspa-la gospa Marija Pavlin roj. Matev. Pogreb bo danes ob 5 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim svojem naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Proforski izpit je napravila z odličnim uspehom gđč. Zgur Adela, suplentinja na II. drž. real. gimn. v Ljubljani. Čestitamoi! — Iz odvetniške službe. G. dr. Zdenko Senkovič je vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Mariboru.

Ostale vesti

— Binkoštni izlet Jadranske straže! Priprave za binkoštni izlet Jadranske straže so v polnem teku. Vsaki dan prihajajo nove prijave. V Šibeniku in Skradinu se nam obeta krasen sprejem. Jadranska straža v Šibeniku je prevzela organizacijo izletov v okolici Šibenika. Najlepši užitek bo ogled slapov reke »Krke«, ki je res veličasten. Lepa narava in ogromni slapovi nam bodo pokazali nepopisno lepoto. Iz Šibenika se bomo vozili po Prukljanskem jezeru in občudovali njegove krasne fjorde. Tudi izleti v Zlarin in Tjeseo na odprtem morju in med otoki so posebnost, ki jo ne bomo pozabili. Romantične obmorske vasice se vrstijo druga za drugo, med njimi pa je najlepši otok Zlarin, ki je zelo znano letovišče v okolici Šibenika. Nič manj lepa je okolica Dioklecijanovega Splitsa. Vožnja do Makarske je zelo slikovita, ker se bomo peljali mimo rivijere polne krasnih mest za kopanje. Izletniki za Metković se bodo vozili po dolgi Neretvi, ob kateri so razvrščene različne vasi in trgi. Metković je trgovska luka za Hercegovino. Marsikdo misli, da je Omiš majhno mesto brez posebnega pomena, dočim je industrijsko mesto s krasno okolico. Najlepši izprehod je ob reki Cetini do Radmanovih mlinov. Mesto ima krasne vile ter lepo kopalnico. Tisti, ki se bodo vozili za Omiš, bodo istočasno videli Supetar, Sutivan, Postire in Pučišće. Izletniki za Supetar bodo imeli priliko videti krasen Rosandičev muzej. Letos bomo imeli priliko obiskati bodočo splitsko luko s romantično Vranjico, rojstni kraj pokojnega msgr. Bulića. Vožnja iz Splitsa do Korčule in Dubrovnika se bo vršila z udobnim parnikom. Obrnili smo se na obe Jadranski straži, da nam bodo pokazali lepote Korčule in Dubrovnika. Po izpremenjenem voznem redu je prihod v Dubrovnik ob 17. zato bomo potovali iz Splitsa točno ob 8. Vse izletnike prosimo, da nam povedo svoje želje glede prenočišč, da ne nastanejo zmešnjave ob prihodu. Še enkrat prosimo vse, ki se želijo udeležiti izleta, naj se pravočasno prijavijo glede ureditve posebnega vlaka, prehrane in prenočišč. Kakor se vidi, bo letošnji binkoštni izlet Jadranske straže reprezentativen. Najlepši fotografski posnetki bodo nagrajeni. Za odbor: Načelnik Izletne sekcije.

— »Normandije« je pripravljena za pot. — »Normandije« največji in najluksuznejši ekspres-parnik sveta je dograjen in je začetkom maja zapustil zibelko svoje gradnje St. Nazaire ter odplul proti francoskemu pristanišču Le Havre, kjer bo postavljen v redni potniški promet na progi Havre—Newyork, ki jo bo prevozil v rekordnem času 4 dnevi. Nepozabni in spominjski dan v zgodovini paroplovstva bo 29. maj, kajti tega dne nastopi »Normandije«, 79.280 tonski parnik od »French Line« svoje prvo pot v Ameriko. Ta dogodek ba zvezan z velikimi svečanostmi v Franciji, ker vsa Francija trdno pričakuje od svojega giganta Oceana, da ji pribozi sinji trak. »Normandije« bo v resnici ponos največje parobrodarske družbe Cie. Gle. Transatlantique, Francoske linije, katere zastopstvo je v Ljubljani Masarykova c. 14.

— Francoska vlada razpisuje za l. 1935/36 nekoliko stipendij za kandidate za Jugoslavije. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 25. maja na rektorat univerze. Predpisi za prošnje: 1. Prošnje morajo biti lastnoročno pisane in podpisane; 2. Priložiti je treba prepisne diplom v overjenem francoskem prevodu; 3. Sestaviti je treba na posebnem formulirju razne podatke v treh izvodih s podpisom lektorja francoskega jezika univerze, ki s tem potrdi, da ima kandidat dovoljno praktično znanje francoskega jezika (formularji se dobe na rektoratu univerze); 4. Gospod konzul francoske republike je rektoratu sporočil, da dajejo tistim prošilcem za francoske stipendije, ki ne stanujejo v Ljubljani, jezikovno kvalifikacijo francoski konzulu v območju, kamor kandidati po svojem kraju spadajo. — Rektor: Samec.

— Vlak je povozil 7. t. m. na progi ob Križevski vasi pri Metliki dveletno deklečko Justino Cajnar. — Prepovedan tisk. Služb. novine št. 106 objavljajo, da je drž. pravdnistično v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati brošure »Tko vlada u Rusiji« — Židovic, dalje »Židov-

ska masonerija« in »Marksizem« od dr. B. Petroviča, ki so izšle v Zagrebu kot 12., 13. in 8. zvezek Moderne socialne knjižnice. — V Službenem listu kraljeve banske uprave dravske banovine št. 37 je objavljen »Pregled proračuna občinih izdatkov in dohodkov ter proračunov izdatkov in dohodkov pridobitnih podjetij, zavodov in ustanov dravske banovine za leto 1935-36 in proračun izrednih izdatkov in dohodkov bednostnega sklada dravske banovine za leto 1935-36. — Godec zaklal svojega tovariša. V Srbobranu sta godca 32 letni Milorad Lazić in 48 letni Sava Bičarić godla na pravoslavnem jurjevanju do 4 zjutraj. Ko sta se precej natreskana odpravila proti domu, sta se pred hišo sprla radi delitve zaslužka. Lazić je takoj potegnil nož in ga zasadil Bičariću naravnost v srce. Bičarić je bil takoj mrtev. Lazića so aretirali.

— 15 letna dijakinja izginila. Hčerka zagrebskega trgovca Karmen Ciglenečki, 15 letna dijakinja 4. razreda meščanske šole, je bila o velikonočnih počitnicah pri svojih sorodnikih v Dolnji Stubi, kjer je ostala do 3. maja. Ta dan je, ne da bi komu kaj povedala, brez sledu izginila. Sorodniki so mislili, da se je odpeljala v Zagreb, kamor pa ni prišla, oziroma se vsaj ni javila pri svojem očetu. Oče misli, da je hčerka pobegnila iz strahu pred slabo oceno v šoli. Sedaj hčerko išče zagrebska policija.

— Nobena odpoved kavi, niti zvečer, ob nobeni uri, od nikogar, bodisi zdrav ali bolan, otrok ali starček, odkar imamo kavo Hag. — Prava izborna kava svetovnega glasu, katero radi njenega vzorno dobrega okusa in popolne neškodljivosti pijejo milijoni ljudi — je kava Hag. Njen pomen za narodno zdravje, je pismeno priznalo 36.274 zdravnikov.

— Vdelava svečic po 15.000 km. Ne samo ljudje, tudi motorji se izrabijo. Avtomobilisti in motociklisti naenkrat opazijo, da njihov stroj izgublja na moči, da težko starta in porabi več olja ali bencina. Vzrok temu so stare izrabljene svečice. V Ameriki je običaj, da vsako leto vdelajo nove svečice. Champion Spark Plug Co., vodilna tovarna svečic na svetu opominja svoje prijatelje na izmenjavo svečic s Champion tednom, ki pade letos na čas od 6. do 12. maja. Ker si pa tega luksuza, te vsakoletne izmenjave svečic, v največje slučajih ne moremo dovoliti, mora ipak vsak avtomobilist in motociklist misliti na to, da je v njegovem lastnem interesu, da svečice, če tudi CHAMPION, zamenja po 15.000 km.

Celje

— Otroški vtrec pri šolskih sestrah priredi v nedeljo, dne 12. maja ob pol 4 popoldne proslavo materinskega dne. Na sporedu so deklamacije, rajanje, dve otroški igri itd.

— Oskrbovane planinske postojanke. — Podružnica SPD v Celju sporoča, da je Kočevkov dom na Korošici, kjer je krasen smuški svet, stalno oskrbovan. Smučarjem se še vedno nudi popoln užitek na solčnih snežnih poljanah. Drugod, po nižjih legah, je na gore že prodrla pomlad. V maju so pripravljivi izleti v Logarsko dolino, kjer nudi zavetišče Piskernikova koča, ali na Golgoti, k Mozirski koči, kamor je dahnila pomlad, ali v ozelenele gozdove in na cvetoče travnike v okolici Celjske kočice nad Celjem.

— Olepševalno in tujsko-prometno društvo vabi članstvo na redni letni občni zbor, ki se vrši dne 13. maja 1935 ob pol 20 zvečer v restavracijskih prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim redom.

— Počitniške kolonije za slabotne in jefitne otroke. Krajevna protituberkulozna liga v Celju namerava poslati tudi letos nekaj slabotnih in jetiki podvrženih otrok v počitniške kolonije.

— Seznan obvezancev za ljudsko delo (kuluk) za mesto Celje je razpolozen v vpogled pri mestnem poglavarstvu v sobi št. 10 ob navadnih urah v dobi od 7. do 20. majnika. Natančnejši podatki so razvidni iz razglasa, ki je nabit na uradni deski mestnega poglavarstva.

— Slaba gradbena sezona. Kljub temu, da smo že v mesecu majniku, so zelo slabi izgledi za gradbeno sezono. Za sedaj ni opaziti ne v mestu ne v okolici kakve večje gradbene akcije. Malenkostno število sezonskih delavcev je zaposlenih le pri renoviranju nekaterih hiš. Med drugimi bo dobil novo lice tudi hotel Evropa v mestu.

Darovi za evh. kongres

Za evharistični kongres so nadalje prispevali: Evh. odb. Sv. Peter 4000 Din; neimenovani iz Celja 2500 Din; (antovska zb. pri D. M. na Jozeru 200 Din; župni urad Josenice na Gor. 310 Din; mladinska zb. pri Sveti Marjeti pri Rim. Topliceh 30 Din; Rajčević Franc, benediktin v Voglajah 4 Din; solarji v Kobiljah v Mežakih dol. 36 Din; župni urad Sv. Križi pri Moravčah 55 Din; mestna župnija Slovenjgradec 100 Din; župni urad v Mekinjah 36 Din; uradništvo Vzalomno naravnalnica v Ljubljani (za maj) 1315 Din; Edo Lozar v Kranju 30 Din; Kolar Josif, Polkoren 100 Din; neimenovana 30 Din; neimenovana 20 Din; neimenovana 20 Din; M. P. 400 Din, šolska mladina v Smartnem pri Litiji 5,50 Din; druž. rb. pri D. M. v Polju 250 Din; G. J. Udovic, Unec 20 Din; neimenovani v Ljubljani 30 Din, samostan Notre Dame v Šmihelu 50 Din; Neimenovani v podr. »Slovenec« 20 Din; dijakiški konvikt 400 Din; druž. zb. Cerklje pri Kranju 6,25 Din; Požar, Ljubljana 10 Din; kaplanija Boh Bistrica 1000 Din; tvornica koč. Franjo Woschnagg in sinovi v Sostanju 100 Din; Orlji Koroske v Ljubljani 25 Din; župni urad v Cerkliah pri Kranju 200 Din; župni urad pri Sv. Božniku na Kozju za podobice 100 Din; Mate Franc, kaplan v St. Jurguju, za družine 32 Din; Ivan Bauman, St. Ilj v Slov. gor. 100 Din; I. Šavnik v Kranju 30 Din; župni urad Sv. Primož na Poh. 30 Din; župni urad Sv. Gora pri Litiji 225 Din; župni urad Vaše pri Litiji 150 Din; Ramepe Franc, župnik v Zabukovju, za podobice 30 Din; — namiljene sestre v Kamniku 100 Din; S. S. iz Kočevja 13 Din; Sentjanški premogovnik And. Jakli, Krmelj 200 Din; družine pri Sv. Duhu (Arčič) pri Brezicah 250 Din; solarji letošnja 34,25 Din; frančiškanski župni urad v Mariboru 280 Din; uslužbenec Zadrinske zveze v Ljubljani 410 Din; župni urad Rakitna 120 Din; sacreški nadškof dr. Ante Bauer 5000 Din; neimenovani iz Kančije 100 Din; dr. E. Turk 150 Din; Demšar Anton, Mar. tinjvrh 10 Din; solarji iz Staroga Loga (2. ab.) 7,50 Din; solarji pri St. Petru pri Novem mestu 40 Din; župni urad Spod. Log (Koševje) 200 Din; Družstvo sv. Marte v Skočdolu 200 Din; župni urad St. Janž na Drav. polju 30 Din; župni urad Sv. Lovrenc v Slov. gor. 161 Din; Marčiče vrlce v Marjani dr. Smarjn pri Letih 100 Din; Levstek in Ožek, Rečak 200 Din; župni urad Družnata 250 Din, in veletrgovnja z Bolonjino D. Rakovec v Celju 200 Din. — Vsem plemenitim darovalcem naj povrne Evharistični Kralj ter obudi obilo potrfovalnih posnemovalcev!

NARODNO GLEDALIŠČE
V LJUBLJANI

DRAMA — Začetek ob 20
Petek, 10. maja: Zaprti.
Sobota, 11. maja: *Hansbury*, Rod C.
Nedelja, 12. maja: *Malomestni*, Izvem. Izredno nizke cene od 14 Din navzdol.

OPERA — Začetek ob 20
Petek, 10. maja: Zaprti.
Sobota, 11. maja: *Hovanščina*, Izredno nizke cene od 20 Din navzdol.
Nedelja, 12. maja: *Sveti Anton*, cseh zaljubljenih parov. Izvem. Izredno nizke cene od 20 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Petek, 10. maja: Zaprti.
Sobota, 11. maja: *Poljska krt*, Premiera, Rod D.
Nedelja, 12. maja: *Veseli kmetiči*, Znižane cene. Neposredno zadolžiti.

Naznanila

Ljubljana
1 Pomladek Jadranske straže na državni ubiteljski zbor v Ljubljani bo priredil 10. maja ob 20 v dvorani Delavske zbornice akademijo s posrilm sporedom.
1 Občni zbor društva združenih zasebnih in trgovskih nameštencev bo v soboto 11. maja ob 8 zvečer v Rokodoljskem domu. Na dnevnem redu je poleg poročil in volitev predavanja: Nameštenci in narava, na katero vse članstvo osveščanje. — Odbor.
1 Kino *Kodljava*. Dravi ob 20.30 »Drafiškas« z Willhelm Fritschom in »Misterija džungles«.
1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Lunetek, Res. Ljvca cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 11, in mr. Komotar, Vič.

Maribor
1 Izobraževalno društvo v Kolah ima v nedeljo ob 6 v frančiškanski bolnišnici sv. mško za pokojne in žive slane, ob 7.30 redno mesečno sejo, ob 14 plačovanje članstva in pogrebne, ob 15 pa redni letni občni zbor, nato pa seja, na kateri se bo konstituiral novi društveni odbor.
1 Križarji in Kitarice priredijo v nedeljo ob 16.30 v Zadrjni gospodarski banki proslavo naših mater. Na programu so: harmonikarji, deklamacije, petje in igra »Zrtev zlobo« s petjem, Vatopinja prosta. Čisti dobiček je namenjen za uboge otroke. K obitni udeležbi vabi Frančiškova mladina.

1 Izobraževalno društvo v Krčvinci ima v nedeljo ob 15 plačovanje članstva in pogrebne.
1 Ljudske univerze. »Nizem« in njegov politični pomen« se glasi tema predavanja, ki ga bo imel dr. F. Šiško v proslavo stoletnice tega mogočnega jugoslovanskega pokreta odlični zgodovinar g. vseh. prof. dr. F. Šiško iz Zagreba.

Drugi brni
1 Učiteljsko školetniškega obraja bo zborovalo v soboto 11. maja s pričetkom ob 9 v Seledh nad Škofjo Loko. Poleg situacijskega poročila sta na dnevnem redu razpravi tov. Koče o šolski disciplini, in tov. Možeta o uspehih učnih travščic v Šolski dolini; tov. Podpredsednik Kokalj pa bo govoril o bolniškem varovanju učiteljskega vabimoi!
1 Solarji. *Svetoškova kočica* bodo prestavili v Šoštanj. *Svetoškova kočica* v soboto, zvečer, ko bo šoleška podružnica SPD priredila vošk »Planinski sejan«. Pridite vsi; v kočico boste našli vse; znanost in neprisiljeno razvedrilo.

Naše diaštvo
Kongregacija akademkinj ima v drevi ob 18.15 redni shod. Prizidejo polnoštevilčno!

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 10. maja: 11.00 Šolska ura; Proslava materinskega dne (L. deklacija osnovna šola) 12.00 Gorenjska, 11 kras slovenski (plošč) 12.45 (šola) 13.00 Glas, vreme, obvestila 13.30 Radijski orkester 14.00 Vreme, borska, sporoč. 14.30 Odmosi z javnih del (plošč) 16.30 Sreboti na stari Ljubljani (dr. Andreja Rudolf) 16.40 Glas, poročila, sporol, obvestila 19.00 Nemščina (dr. Rudolf Kolarč) 19.30 Nacionalna ura 20.00 Aljažev koncert. Izvaja pevski zbor in orkestralno društvo Glasbene Matice (prenos iz Hubadove dvorane) 21.30 Glas, poročila, vreme, obvestila 22.00 Operetna glasba (Radijski orkester in plošč).

Drugi programi:

PETEK, 10. maja, Beograd: 20.30 Pevski zbori 21.50 Mozartove skladbe — Zagreb: 20.30 Koncert orkestra narodnega gledališča — Dunaj: 17.40 Materinske pesmi 20.00 Kovarstvo in ljubezen, vrnina, Schiller 22.10 Radijski orkester 23.30 Orgolska glasba 24.05 Plošč — Budimpešta: 20.00 Izvaja 21.40 Orkestralna glasba 22.40 Plesna glasba — Mian-Trai: 17.05 Glasba za otroke 20.30 Pestra ura 22.00 Orkestralna glasba — Rim-Bari: 17.05 Glasba za violino in klavir, petje 20.50 Godalni kvartet 21.30 Izvaja 22.00 Pestra ura — Praga: 19.10 Vesele zborovske pesmi 19.30 Radijski popoparti 20.50 Romunska glasba — Parjava: 20.15 Orkestralni, violinski in pevski koncert 20.05 Plesna glasba — Berlin: 19.00 Stuttgart 20.10 Radijski orkester 21.00 Nemško narodno blazo — Königsberg: 19.10 Pesmi prijateljstva in ljubezni 20.15 Pester plesni večer — Hamburg: 19.00 Mlada švedska glasba 20.10 Berlin 21.00 Plesna glasba — Bratislava: 19.30 Plesna glasba 20.10 Samotar, oratorij, Nietzsche-Langer — Lipsko: 19.00 Ljudska glasba 20.10 Berlin 21.30 Simfonični koncert — Köln: 21.00 Komorna glasba — Frankfurt: 19.00 Zabavna glasba 20.15 Berlin 21.30 Komorna glasba — Stuttgart: 19.00 Majski čarj, zabavni koncert 20.10 Berlin 21.00 Plesna glasba — Monako: 19.00 Harmonike 19.55 Rigoleto, opera, Verdi — Zürich: 19.50 Radijski orkester 21.10 Orkestralni koncert — Strassburg: 20.30 Francoski gledališki večer, iz Parisa.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:
Allers: Sexualpädagogik. 270 str., vezano Din 100. — Bernanos: Der Heilige Dominikus. 62 str., vez. Din 50. — Feuerer: Ordnung zum Ewigen. Človek v krščanski resničnosti življenja. 228 str., kart. Din 76. — Gröber: Die Jugend zu Christus! Času primerna knjižica za mlado in staro. 48 str., kart. Din 14. — Gröber: Christus und die Frau. Stare resnice za novi čas. 58 str., kart. Din 12. — Gröber: Der christliche Mann. Času primerna knjižica za moža in ženo. 50 str., kart. Din 12. — Hagen: Pfarrer und Pfarrer. 272 str., vez. Din 174. — Karrer: Das Religiöse in der Menschheit und das Christentum. 260 str., vez. Din 130. — Kother: Vom Geheimnis der Papstkirche. 263 str., vez. Din 96. — Kramp: Eucharistia. O nje bistvu in češčenju. 178 str., vez. Din 40. — Pflieger: Die pädagogische Situation. Misli za sedanje stališče krščanske vzgoje. 220 str. nevez. 75 Din. — Poppe, Eucharistische Pfarrseelsorge. 135 str. nevez. 24 Din. — Vonier. Das Mysterium der Kirche. 60 str. nevez. 39 Din.

CIMEAN
Tudi kožo je treba negovati!
S čim? Hormonska kožna krema.

† Mirku Doviču v spomin

Dragi Mirko! Tega pa res nisem mislil, da nas boš kar takole na tihem, brez besede zapustil. Saj sva se bila vendar za trdno domenila, da bo v ponedeljek 6. maja društveni sestanek in takrat mi nisi prav nič namignil, da Te ne bo. Le nekam zagoneten si se mi zdel v nedeljo zjutraj; nestrpen, kot da se ti silno mudi in imaš še dolgo pot pred seboj... In res si odšel: vabilo Te je toplo majsko sonce, ki je čisto in jasno, kot Tvoja duša, kraljevalo z azurnega neba; vabilo Te je nežno popje in cvetje, ki se je v rahlem šepetu pomladarskega vetra pozibavalo v naročju žametnih prosojno-zelenih listov in oznanjajo pomlad; vabila Te je okamenela lepota, ki je ponosno vzravnanja kipeka k nebu sredi pomladne pokrajine. Odšel si kot že tolikrat za klicem prirode: z vriskom in pesmijo v duši. Široko si razprostril roke, hoteč v en sam objem ukleniti vso neskončno lepoto božjega stvarstva, pa Te je premagala njena silna brezmejnja moč, da si sam utonil v njej in se zili z njo v eno.

»Ne, saj ni mogoče,« sem dejal, ko so mi naznanili Tvojo smrt; »saj ni mogoče, da bi kar nedoma ugasil življenje, ki je še večerj tako polno utripalo ob naši strani.« In še ko smo plah in žalostni stali ob Tvoji beli krsti, ki je bila vsa v cvetju, nismo mogli verjeti bridke resnice.

Saj je bilo še večerj, ko smo videli Tvoje žive gibe, ki so nam bili tako dragi; v srcu nam še zveni glas, s katerim si v družbi vedril tovarišje; na sebi še čutimo Tvoj vedri, odkriti pogled, ki si je znal pridobiti naša srca, da smo Te vsi, prav vsi brez razlike, vzljubili. Saj je komaj padla zavesa, za katero si doigral svojo najboljšo vlogo, apostola Janeza, najljubšega Gospodovega učca. Ah, Miro, ikkrat ob Pasijonu smo najbolj živo občutili: kot Gospodu Janez, tako si bil Ti, Miro, nam vsem najdražji.

S svojo veliko ljubeznijo, s katero si nas objemal, s svojo mogočno vero, ki je gorela v Tebi in Te spremljala pri Tvojem delu, s svojo skromnostjo, pridnostjo in modrostjo, si bil nam vsem, Miro, svetel vzor in tak nam ostaneš tudi še po smrti. V Tebi, dragi Miro, smo videli predstavnik tiste mladine, ki si je zapisala na svoj prapor: borbo za popolno zmago in vstajenje katoliške misli na slovenski zemlji. V Tvojih očeh, Miro, smo gledali plamen, ki je vžigal in druge vabil v svoj čarobni krog, v krog idealnih borcev katoliške akcije.

Tvoja smrt nas ne sme ločiti, še bolj se bomo strnili ob Tvojem svezem grobu in delali naprej, kakor si Ti delal, dobro vedoč, da nas z ljubeznivim smehljajem, ki je v življenju tako pogosto ozarjal Tvoj obraz, bodriliš in vzpodbujal od zgoraj. Izprosi pa nam, dragi Miro, pri svojem Bogu, za naše delo tiste vztrajnosti in pozhrtvovalnosti, ki si ju Ti v tako obilni meri imel.

Pozdravljen, Miro! —sl. —

predstavi javnosti, ki pa obrnjeno tudi še ne more prav prodrati vanj in ga ne zajeti v pravem bistvu. Toda ta pot se polagoma širi in je upati, da dobi umetni ples časoma na njej svoj pravi zagon.

Med pri nas bolj redko sejane prireditve te vrste se je uvrstil v zadnjih dneh tudi plesni večer plesalk Mie Corakove in njenega plesnega spremljevalca Antona Vujanica. V splošnih obrih je pokazal slog te podane plesne umetnosti močan naslon na tradicijo. V prvem delu je sicer zadihala mestoma mlajša nazornost, ne toliko zajeta iz notranjih globin, kot usmerjena v barvito, mehko razgibanost in toplino občutja; drugi del pa je zajel predvsem umetniško stran in predstavlja svo praznost telesa, segajočo že prav v akrobatstvo, čeprav še vedno prepojeno z lepoto zakonitosti — dočim se je v tretjem delu izoblikovala nacionalna plesna tipika ne toliko v narodu objektivno zajeta, kot ob njem le oplojena, pa povsem individualno občutena in zgrajena.

Mia Corakova je plesalka iz svojega bista. Zdi se, kot da se je v njenem telesu učlovečil ritem. Vsa živa do skrajnih nians v živem utripanju, vsa vibrira iz elementarne reakcije na svoja doživlja v plesnem svetu. Vse to pa je začrtano in izpolnjeno v estetski normi. Njen ples je kipeče življenje, oblikovano iz lepote občutja. Zato se ob tem plesu naslaja ob lepi živi plastiki, se razgibaš ob prvinski sili utripajočega gibanja. Če pa zahrepani pri tem po notranjem svetu in si zaželiš globin, obstaneš pred svitvo. Ta svet je plesalki še oddaljen in tu je vzrok, da odhaja od njenega plesa z vtisom, da si videl resnično lepoto, da si doživel prvine življenja, da pa si ostal prikrajšan za svoj notranji svet. — Tudi Vujanč je plesalec s tehničnimi potezami in s smislom za plesno gibanje, čeprav stopa ob plesalki v ozadije in je skoraj bolj njeno oporišče. Pri tem pa se zdi še, da mu do prave prepričevalnosti brani pomanjkanje pristnega moštva, ki naj bi kot jasen kontrast dopolnilo harmonično enoto.

Plesalca je spremljal operni orkester pod taktirko g. Neffata. Operno gledališče, kjer je nastopila plesna dvojica, ni bilo ravno najbolj obiskano.

Prebavne motnje so zelo pogosto nervozne narave. Kdor hoče izločiti učinke, ki jih povzročajo na živčevju kofeinski napitki, naj pije odlično **KAVO HAG** kofeina prosto pristno zrnat

KAVA BEI KOFEINA

Milijonar - Robinzon

Leteči puščavnik

Življenje in smrt ameriškega bogataša - čudaka

Te dni so v New Yorku kar na skrivnem pokopali čudaškega bogataša Rudolfa Scribba. Mož je imel po ameriških mestih vse polno hiš, a v nobeni ni stanoval.

Ko je bil 60 let star, se je docela naveličal mestnega dirndaja in milijonskega življenja v Ameriki. Tudi v Evropi mu ni dopadlo. Zato je sklenil odtegniti se svetu. Čeprav je imel 48 palač, se ni zaprl vanje, ampak je hotel postati nove vrste Robinzon. Gospod Scribb pa ni šel iskat samotnega otoka, da bi se na njem nastanil, marveč si je dal zgraditi razkošno ladjo, na njo prenesel svojo lepo in bogato knjižnico ter odplul na morje. Na tej ladji je poslej prebival. Na njej je imel urejen kadilni salon, v katerem je kadil cigare in prebiral modroslovne knjige, najrajši grške filozofe. Seboj je vzel tudi 3 tajnike, s katerimi je opravljal sredi oceana trgovske posle; zakaj, dasi tako ločen od sveta, je kot Amerikaneec še vedno delal in služil denar.

Kadar je njegova ladja priplula v kako luko, je eden izmed njegovih tajnikov nesel milijonarjeva pisma na pošto ter prinesel pošto od zunaj. Sam pa nikdar ni zapustil ladje. Na ladji je potem sredi morja rešil pošto, katero je dobil v prejšnji luki, ter pisma nato oddal v naslednji luki.

Pozneje je svojo ladjo tehnično še bolj iz-

popolnil. Dal si je napeljati brezžično oddajno in sprejemno postajo. Gospod Scribb je čez vse ljubil širno morje, prav tako pa tudi knjige. Ker je slabo videl, mu je vedno kateri izmed tajnikov prebiral grške filozofe. Poleg morja in knjig pa je strastno ljubil tudi cigare. Na dan je pokadil kakih 30 cigar.

Ladja z milijonarskim puščavnikom pa je kakor neugnani leteči Holandec plula po vseh svetovnih morjih. Plula je dolge mesece in leta, a njeno potovanje še ni bilo končano. Širna zemeljska površina s 40.000 kilometri premera je gospodu Scribbu bila še premajhna. Malo je pravih in rojenih pomorščakov, ki bi bili v svojem življenju toliko prevozili po morju, kakor je on. Kar dvajsetkrat je s svojo ladjo preplul okoli sveta, kar znaša 800.000 km ali dvakrat več, kakor je luna oddaljena od zemlje.

V zadnjih letih svojega življenja pa je mož hudo zbolel. Moral je zapustiti svojo ljubko ladjo in prebivati v sanatoriju, kjer pa mu niso mogli pomagati. Trpel je velike telesne bolečine, zraven pa je trpel še, ker ni več videl svojega morja. Še je želel, da bi se vsaj še enkrat vozil s svojo jachto po morju, a ta zadnja želja se mu ni več spoznala. — V oporoki je zapustil bogata volila v dobrotelne namene.

V eni uri zgrajena hiša

Tudi stavbinska tehnika silno napreduje; danes so tudi v stavbarstvu že mogoče stvari, ki so bile pred desetimi leti še docela nemogoče. Velike stavbe, katere so prej gradili 6 do 12 mesecev, danes zgrade v 6—12 tednih. Kajpada v takih rekordih prednjači Amerika. Toda angleško časopisje poroča o nezaslišanim rekordu, ki je bil dosežen v Filadelfiji v Ameriki. Tam so veliko dvodružinsko hišo zgradili v 65 minutah!

Velike ameriške stavbinske družbe si že dolgo prizadevajo, da bi gradbeno gradivo pridile tako po enem kopitu, da bi zgradba bila čim prej končana. Te ameriške družbe imajo tako urejeno, da naročeno eno ali dvodružinsko hišo z vso opremo postavijo na določeni prostor. Delavci, ki že pripravljene dele sestavljajo, seveda hito in si prizadevajo, da bi

čimprej dokončali. Seveda mora zemljišče, kjer bo stala hiša, že prej biti pripravljeno in splanirano. Ko je to pripravljeno, pripeljejo hišo, ki seveda še ni zložena.

Najprvo postavijo železno ogrodje. Nato pa v to ogrodje z vijaki pritrdijo stene, vrata in in okna. Zanimivo je, da za vse to ne pribijejo niti enega žebelja. Stene so narejene iz posebne zmesi betona, asfalta, klobučevine in stisnjene slame. Take stene so tople, niso vlažne ter se skozi nje tudi ne slihi. Take hiše so v Ameriki že delj časa gradili. Sedaj se je posrečilo, da so jo postavili v 65 minutah! Ima pa hiša ves komfort in udobnost.

Če pojde tako naprej, bomo doživeli čas, ko bodo tako hišo postavili v četrt ure. Seveda ne pri nas.

Ameriška reklama

Spretno izpeljana reklama redkokdaj zgreši svoj namen. Američani leto za letom zmečejo velike denarje za reklamo, ki pa se stotero poplača. Seveda v izbiri sredstev ti dobričkarji niso prav nič izbirčni. Človek z užitek prebira vzgled ameriške reklamne iznajdljivosti.

Prav izvrstno zamisel je počnil klobučar v mestu Whiteplains v državi New York. V svojo veliko jezo je opazil, da so ljudje začeli bolj kupovati pri njegovem tekmecu. Posebno ženske so drle h konkurenci po nove modele klobukov, ki so bili lepo okrašeni s cveticami. Razjarjeni klobučar ni kar nič pomišljal. Po svojih agentih je kupil mnogo konkurentovih klobukov in jih zastoj delil med mestne služkinje in branjevke. Te so seveda rade začele nositi klobuke, za katere so se doslej njihove gospe kar pulile. Vsaka pa, katera je dobila tak klobuk od klobučarja zastoj, se je morala zavezati, da ga bo 6 tednov vsak dan nosila. Gosposke ženske se od tega dne niso več memile za klobuke, katere nosi že vsaka branjevka in konkurenca je bila izločena. Sedaj je prebrisani klobučar delal kupčije.

V New Yorku so dolgo premlevali zgodbo mladega pisatelja Boba Alswortha, ki je čez

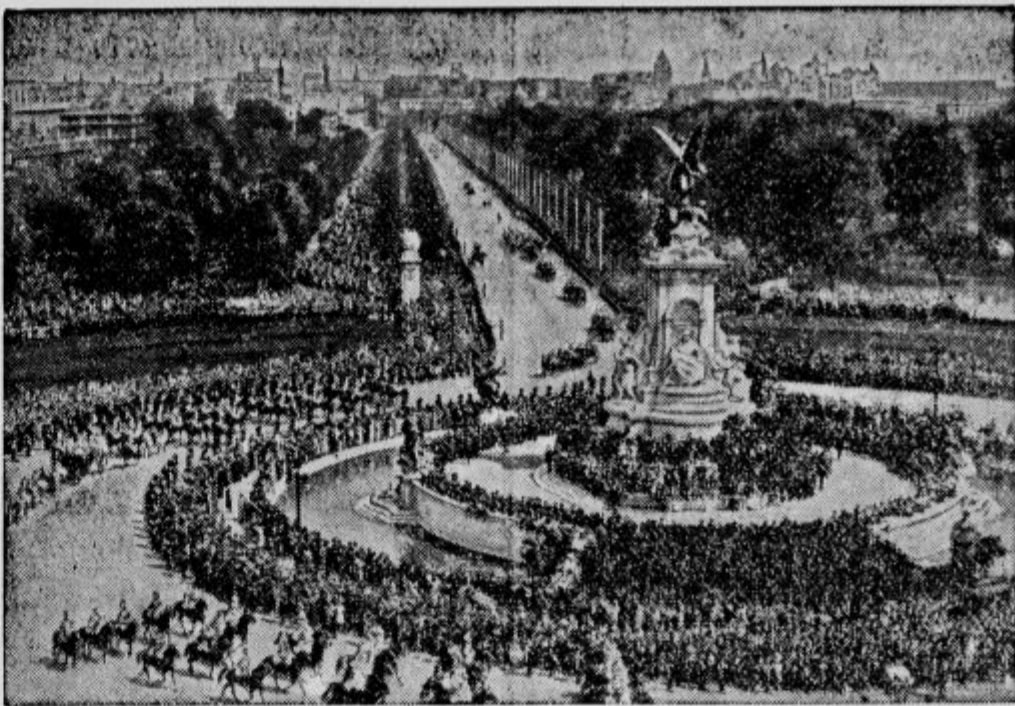
noč obogatel. To se je pa takole zgodilo: Neka dne so vsi veliki dnevnikarji milijonskega mesta prinesli tale oglas: »Bogat mladenič išče za ženo deklico, ki bo na las podobna junakinji romana »Moč ljubezni«, ki ga je spisal pisatelj Bob Alsworth«. Ta oglas so brala kajpada vsa newyorška dekleta. V nekaj dneh so pokupile vso zalogo romana, ki je moral iziti v več izdajah. Danes je pisatelj Bob Alsworth vpoštevano ime, a se mora le spretni reklamni zahvaliti za bogastvo in sloves. Mladi Bog Alsworth sedaj piše romane v lepi podeželski vili, katero si je zgradil s prvim zaslužkom.

Urban v Parizu

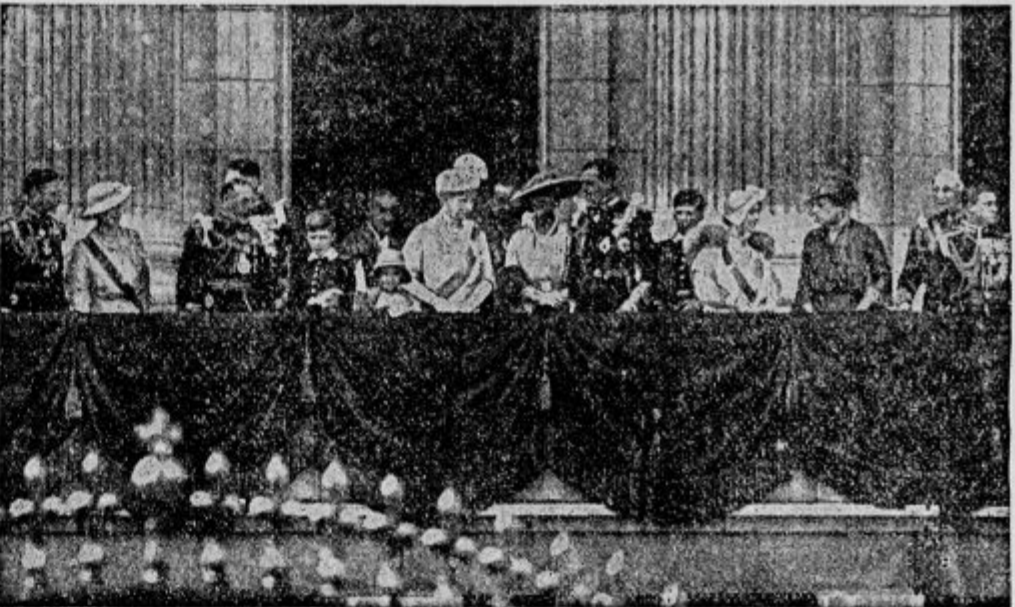
Urban je šel v Pariz. Od tam sedaj poročajo, kaj je Urban Smuk tamkaj užagal:

Na cestah in trgih so postavljeni avtomati, v katerih lahko vsak čas kupiš cigare ali cigarete. Tudi Urbanu se zahoče cigaret. Stopi k avtomatu in potegne. Vleče in vleče, a cigareti ni... Človek božji! dopoveduje Loški Tine, ki je z Urbanom po Parizu krokaril. »Najprvo vrzi v luknjo deset centimov, potem še le potegni! — »Teja pa nak!« zakliče Urban. »Najprvo blago, potem šele denar!«

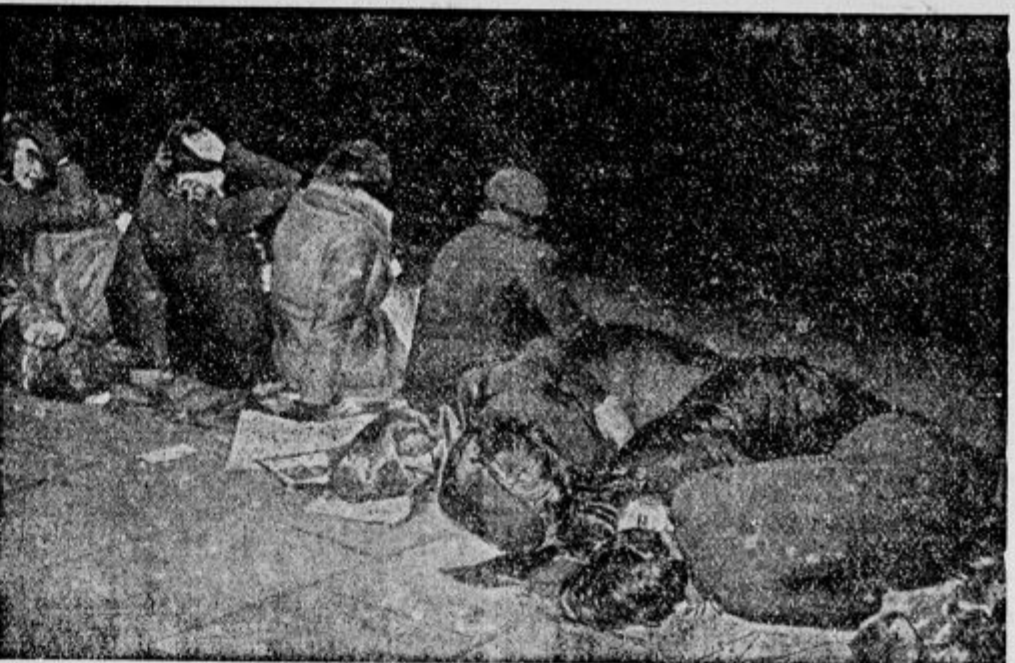
Slike z londonskih slavnosti

Kraljevski spreved se v spremstvu konjenice po službi božji v katedrali sv. Pavla vrača v palačo Buckingham — sredi neštevilnih ljudskih množic.

Angleška kraljevska družina se na balkonu palače Buckingham pokaže ljudstvu. Od leve na desno: Vojvoda Yorški, kraljevska princezinja, kralj Jurij, vnuki kraljevske dvojice, kraljica, vojvoda in vojvodinja Kentška, vojvodinja Yorška, princezinja Viktorija, vojvoda Connaught in princ Waleski.

Londonski so vso noč pred sprevedom prespali na cestah, da so si na ta način zagotovili prostor in so lahko zjutraj od blizu gledali kraljevski spreved.

Primož Trubar 42

Očetje zborovalci so obravnavali vse verske resnice, predvsem tiste, ki jih je pokvaril Luter. Škofje so določili svetopisemski obseg ali kanon, to je: koliko knjig vsebuje sveto pismo in katere. Zbornica je proglasila, da je merodajen tisti latinski prevod, ki ga je izvršil sveti Hieronim, hkrati pa je velela, naj se oskrbi nova čista izdaja kolikor mogoče brez pogreškov. Zbor je dalje obravnaval o izvornem grehu, o opravičenju človeka, o milosti božji, o prosti volji, o zakramentih itd.

Škofje so komaj dobro prišli z delom, ko je došlo v Trident poročilo, da je umrl Martin Luter 18. februarja 1546 v svojem rojstnem kraju Eisleben. Povzročitelj verskih zmešnjav in mož, ki je bil glavni povod, da je bil sklican tridentinski zbor — mrtev. Saj so povabili na koncil tudi njega, da bi osebno zagovarjal svoje trditve, toda odšel je k odgovoru v večnost. Zborovalce je zelo pretresla ta novica. Ugibali so na razne načine, kakšne posledice bo donesla Lutrova smrt.

Doba, v kateri se je vršil tridentinski cerkveni zbor, je trajala od leta 1545 do 1563. To bi bilo osemnajst let. Vendar si ne smemo predstavljati, da je zbor res toliko časa deloval. Bil je namreč dvakrat prekinjen. Prvič je bil odgođen 1. 1547 in nadaljevan v Bologni. Tukaj je imel samo dve seji. Zaključil ga je papež leta 1549 z določbo, da bo na svojo roko najprej red napravil v Rimu. S tem pa škofje niso bili zadovoljni, češ, da je treba v red spraviti vso Cerkev. Zaradi tega nesoglasja je postal položaj precej nevaren. K sreči je papež Pavel III. še tisto leto umrl in za naslednika je bil izvoljen Julij III., ki je sklical leta 1551 cerkveni zbor zopet v Trident.

Zdaj so začeli poslanci luteranskih knezov in mest prihajati v Trident. Ker pa ni došlo še veliko drugih, ki jih je zbor pričakoval, so škofje odkladali zborovanje tako dolgo, da pridejo vsi novoblienci skupaj. Poleg tega se je še raznesel

glas, da bo vojska. Res je saški knez Moric izdal cesarja Karla V. in se združil z njegovimi sovražniki. Zato so zbrani očetje sklenili leta 1552, naj se koncil zopet odgodi. V novič je bil sklican šele po preteku desetih let (1562) ter bil dovršen 4. decembra 1563. V Tridentu je deloval le štiri leta, toda reči moramo, da izmed vseh vesoljnih cerkvenih zborov, kar jih je bilo do tedaj, ni nobeden obdelal toliko verskih zadev kakor tridentinski. Dve sto pet in petdeset očetov je podpisalo v tridentinski cerkvi Santa Maria Maggiore zborove sklepe, ki jih je potrdil papež Pij IV. O značaju tridentinskih zborovalcev je zapisal nek tedanji poročevalec:

»Iz vseh narodov, ki spoznavajo katoliško vero, imamo cerkvene očete in slavne govornike. In kakšne može? Najodličnejše po učenosti, najbolj zvedene po skušnjah, najbolj nadarjene po zmožnostih, najsvetejše glede življenja.«

Ogromno delo je dovršil ta zbor. Prav zato so njegovi odloki veljavni še dandanes in bodo ostali merodajni za vse cerkveno delovanje. Lutrovi pristaši, ki so že držali za zvon, da bi naznanili z njim slovo katoliške Cerkve, so kar osupnili radi njenega svežega življenja.

Zdaj je potrebovala Cerkev samo še poglavarja, ki bi bil začel izvrševati določbe tridentinskega zbora. In prišel je kakor nalašč — ali bolje povedano — prišel je poslan od previdnosti božje. Stol svetega Petra v Rimu je zasedel papež Pij V. Vlada je samo šest let (1566—1572), toda ukrenil je v tem času nenavadno veliko. Kakor v Rimu, tako je tudi po drugih krajih prenovil cerkveno življenje.

Za župnike je izdal rimski katekizem (Catechismus romanus), da bi jim služil kot kazipot v verskem pouku. Na novo je uredil svojo knjigo in duhovski brevir. Škofje, ki niso hoteli bivati v svoji škofiji, temveč so hodili po drugih krajih, so se mu morali pokoriti in ostati doma. Isto je zabičal župnikom. Kdor se ni držal povelja, je bil odstavjen. Prav tako je udaril

samostansko življenje, ki ga je silno zrahljal Luter s svojim slabim zgledom. Tudi na papeževem dvoru je do tedaj vladala posvetnost. Odpravil je vse nerednosti in sam je živel zelo preprosto. Vsak je lahko k njemu prišel, kdor je hotel z njim govoriti. Imel je navado, da je zgodaj vstajal, si privoščil malo počitka in se velikokrat postil. Bil je dobrega srca, velikodušen, trden v svojih sklepih in strogo pravičen. Ze tedanji svet ga je imel za svetnika. Lahko trdimo, da je bila doba, v kateri je vladal Cerkev Pij V., bujna doba katoliške reformacije in najlepši sad tridentinskega zbora.

Omeniti nam je še važno točko iz Pijevega življenja. Vlade so čutile, kako potrebujejo Cerkev, da jih zedini zoper skupnega sovražnika Turka. Pij je spolnil v tem oziru svojo dolžnost v velikem obsegu. Ko je sultan Selim II. oborožil na Sredozemskem morju velikansko brodogrsko in se z njim bližal Italiji, je spravil Pij močno krščansko armado skupaj. Poveljnik Don Juan Avstrijski jo je peljal nad sovražnike krščanskega imena. Vsem vernikom pa, ki so ostali doma, je priporočil papež, naj molijo za srečen izid vojske. Pri Lepantu se je vnela 7. oktobra 1571 huda morska bitka, ki je prinesla kristjanom tako sijajno zmago, da odslej Turki niso več upali po morskoti bližati se našim deželam.

Eno leto po sklepu tridentinskega zbora je umrl cesar Ferdinand I. Pred smrtjo je priporočil svojim trem sinovom naj ostanejo zvesti katoliški Cerkvi, potem jim je pa razdelil avstrijske dežele na ta način, da je dobil Maksimilijan Zgornji Avstrijo, Spodnjo Avstrijo, Češko in Ogrsko. Hkrati je določil Maksimilijana kot najstarejšega za naslednika na cesarskem prestolu. Sinu Ferdinandu je izročil Tirolsko, Karlu pa tiste dežele, ki so jim rekli Notranja Avstrija (Stajersko, Koroško, Kranjsko, Goriško in Primorje z grofijo Pazin in Istri). Zato so Karla razni posli večkrat pripeljali na Kranjsko. Največje težave so mu seveda delali luterani.

Gospodarstvo

Čigava je zemlja v naši državi

Poučna statistika o razdelitvi zemljiške posesti — Prevladujejo mali in srednji posestniki

V »Politiki« priobčuje znani publicist V. G. serijo člankov o našem kmetijstvu z ozirom na vedno bolj aktualno vprašanje zvišanja cen kmetijskim proizvodom. V tej seriji prinaša tudi zanimivo statistiko o imovinski strukturi našega kmetijstva, katero je najbrž dobil v finančnem ministru.

Iz teh statistik je razvidno, da imamo v naši državi 4.327.000 obvezancev zemljarini, katerih posest meri 23.847.000 ha (površina vse države znaša 24.754.200 ha). Čisti katasterski dohodek teh zemljišč je ocenjen na 4.928 milj. Din. Povprečno pride torej na enega posestnika 5,5 ha zemljišča in 1.188 Din čistega katasterskega let. dohodka. Podrobno sliko nam pa nudijo naslednji podatki:

Okoli 401.000 zemljiških posestnikov (9,2% vseh) nima nobenega kat. čistega dohodka, čeprav imajo 989.000 ha posesti (3,9%). Do 1000 Din čistega dohodka izkazuje 2.980.000 posestnikov (68,9 proc.), ki imajo 5.890.000 ha zemlje (24,7%). Njihov približni čisti dohodek znaša 807 milj. Din

(16,4% skupnega čistega dohodka). Od 1000 do 2000 Din dohodka izkazuje 441.000 posestnikov (10,2%) s skupno zemljiško posestjo 2.547.000 ha (10,7%) in čistim dohodkom 629 milj. Din (12,8%). Od 2000 do 4000 Din dohodka ima 280.000 posestnikov (6,48%) s 2.354.000 ha zemlje (9,9%) in 709 milj. Din čistega dohodka (15,6%). Iz tega sledi, da ima 95% posestnikov 49% vse zemlje v državi, njih čisti dohodek pa dosega le 45% vsega dohodka. Večja polovica zemlje in večji del dohodka od zemlje pa pripada malemu številu 5% vseh posestnikov v državi.

Večja posestva se v državi razdele takole: 9800 posestnikov ima več kot 100 ha zemlje, skupno 1.171.000, 6070 jih ima več kot 200 ha, skupno 1.133.000, 3290 jih ima več kot 500 ha, skupno 1.798.000 in 2020 jih ima več kot 1500 ha, skupno 3.110.000 ha.

Iz tega sledi, da ima 78% zemljiških posestnikov povprečno nekaj več kot 2 ha zemlje in da njihov čisti katasterski dohodek ne znaša niti 240 Din letno.

izvoljeni trije likvidatorji kot zastopniki upnikov. Nadalje sklicujejo likvidatorji isti dan ob 11 nov zbor upnikov, kjer bo izvoljen upniški odbor, ozir. njegovi člani in namestniki.

Nova delniška družba. Ban dravske banovine je dovolil gg. dr. Ivo Benkoviču, odvetniku v Ljubljani, Kratnarju Francu, predsed. občine Kamnik in Alfonzu Skali, načelniku Tujsko-prometnega društva v Kamniku, ustanovitve delniške družbe »Kopalniška družba Kamnik d. d.« v Ljubljani. Osnovna glavnična znaša pol milijona Din in je razdeljena na 5000 delnic po 100 Din na prinosca. Namen družbe je nabaviti obstoječe kopalnice in zdravilišče v Mekinjah pri Kamniku z vsemi zemljišči, stavbami itd., pridobivati druga zemljišča in stavbe, graditi stavbe v tujsko-prometne svrhe itd. Ustanovni občni zbor družbe bo dne 18. maja ob pol 10 v Ljubljani, Beethovnova ulica 14, mezz.

Poravnalna postopanja. Poravnalna postopanja je uvedeno o imovini Piliba Viktorja, trgovca z mešanim blagom v Zalcu, narok za sklepanje poravnave 13. junija, oglasiti se je do 5. junija, nadalje je uvedeno o imovini tvrdke Stirič in drug. trgovca z mešanim blagom v Žireh (Dobračevo), narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Logatcu 8. junija, terjatve je prijavit do 1. junija. Nadalje je razglašeno poravnalno postopanje o imovini Zupančiča Jakoba, posestnika v Zg. Hotiču 15. p. Litijska, narok za sklepanje poravnave 31. maja, oglasiti se je do 25. maja, nudi 50%

Občni zbori. Tvornica za dušik, d. d. Ruše pri Mariboru 24. maja ob 16 v Zadrudni gospodarski banki v Mariboru (bilanca, volitve uprave in nadzorstva), AGA - Ruše, združene jugoslovanske tvornice acetilena in oksigena, d. d. Ruše 24. maja ob 14.30 v Zadrudni gospodarski banki v Mariboru (bilanca, volitve uprave in nadzorstva), Delniška družba pivovarne Union v Ljubljani 24. maja ob 16 (bilanca, volitve uprave in nadzorstva), Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani 27. maja ob 18 (bilanca, nadomestne volitve uprave in volitve uprave in volitve nadzorstva), Jugoslovanska tvornica za impregniranje lesa Guido Rütgers, d. d. v Hočah pri Mariboru 21. maja ob 12 (bilanca, volitve uprave in nadzorstva), Združene mlekarne, d. d. v Ljubljani 29. maja ob 15 v prostorih Zadrudne zveze v Ljubljani (bilanca, sklepanje o likvidaciji, volitve likvidatorjev ter sklepanje o pooblastilu likvidatorjem za prodajo nepremičnin).

Borza

Dne 9. maja 1935.

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Bruslja, Curiha, Pariza in Trsta. Narasli so Amsterdam, London in New York, postopila je le Praga. V zasebnem kliringu je avstrijski šilling ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen: 8,80—8,90, dobi se je v Zagrebu učvrstil na 8,81—8,91. Grški boni so notirali v Zagrebu 31,40—32,10. Angleški funt je prav znatno narasel ter je na zagrebški borzi notiral 232,56—234,16. Španska pezeta se je v Zagrebu nadalje učvrstila na 5,97—6,07.

Ljubljana. Amsterdam 2074,27—2988,87, Berlin 1758,08—1769,95, Bruselj 742,49—747,56, London 212,35—214,41, Curih 1421,01—1428,08, New York 4358,98—4395,30, Pariz 289,60—291,03, Praga 183,20 do 184,30, Trst 361,35—364,43.

Promet na zagrebški borzi 639.245 Din. Curih. Belgrad 7,02, Pariz 20,38, London 14,965, New York 309,375, Bruselj 52,30, Milan 25,475, Madrid 42,225, Amsterdam 209,275, Berlin 124,20, Dunaj 58, Stockholm 77,30, Oslo 75,35, Kopenhagen 66,95, Praga 12,90, Varšava 58,325, Ate-ne 2,90, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,05, Helsingfors 6,61, Buenos Aires 0,79.

Vrednostni papirji

Tendenci za državne papirje je bila slaba in so nekateri tečaji postopili. Najbolj je slaba tendenci pri vojni škodi. Na belgrajski borzi je bilo še nekaj prometa, dočim je bil na zagrebški borzi minimalen, kar se dogaja še nekaj dni sem.

Ljubljana. 7% inv. pos. 76—79, agrarji 65—48, vojna škoda promptna 372—374, begl. obv. 65—66, 8% Bler. pos. 77—78, 7% Bler. pos. 67—68, 7% pos. Drž. hip. banke 71—72.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 78 den., agrarji 48 blago, vojna škoda promptna 372—373, 5, 6, 7. in 8. 371 den., begl. obv. 65—65,50, 7% Bler. pos. 66,50—67,50, 7% pos. Drž. hip. banke 71,50 den. — Delnice: Priv. agr. banka 228—230 (230).

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 78 do 78,50 (78,50), agrarji 47,50—48, vojna škoda promptna 371,50—372 (372), 6. zaklj. 372,50, begl. obv. 65,75—66,25 (66,25), 8% Bler. pos. 76—78,50, 7% Bler. pos. 66,75—67,25 (67,25), 7% pos. Drž. hip. banke 71,50—72 (72). — Delnice: Narodna banka 5740—6000, Priv. agrarna banka 228—230 (229,50).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica neizprem. - Oves neizprem. - Rž ne notira. - Ječmen neizprem. Koruza: bč. in srem. 69—70, ban. 67—68, - Moka: št. 8, 85 do 87,50. - Fižol neizprem. - Otrubi: bč., srem. in ban. 80—82,50. - Krompir ne notira. - Tendenci vzdržana. Promet slab.

Budimpešta. Tendenci čvrsta. Promet živahen. Pšenica: maj 15,70—16, zaklj. 16,00—16,03; junij 15,48—15,75, zaklj. 15,73—15,75. Rž: maj 11,41 do 11,52, zaklj. 11,53—11,55; junij 11,40—11,58, zaklj. 11,58—11,60. Koruza: maj 11,96—12,02, zaklj. 12,05 do 12,10; julij 11,52—11,60, zaklj. 11,63—11,63.

Banovinski proračun 1935-1936

Študijski list prinaša v celoti banovinski proračun za 1935-1936. Iz njega je razvidno, da so ga v finančnem ministru zmanjšali od prvotno predlaganih 89,00 milj. Din na 83,65 milj. Din za splošno upravo. Proračun podjetij in ustanov je zmanjšal v izdatkih od 53,6 na 49,9 milj. Din, povečana pa je dotacija banovine od 14,02 na 14,27 milj., ker so lastni dohodki podjetij in ustanov proračunani na 35,64 milj. Din, dočim je bil prvotni predlog 39,6 milj. Din.

Po posameznih oddelkih izkazuje proračun izdatkov tele vsote (vse v milj. Din, v oklepajih prvotni predlog): splošni oddelek in glavna pisarna 5,7 (5,95), upravni oddelek 0,68 (0,5), kmetijski oddelek 9,4 (9,3), prosvetni oddelek 6,25 (7,16), tehnični oddelek 29,94 (31,94), soc. politika in narodno zdravje 17,02 (18,3), finančni oddelek 12,28 (12,65), trgovina, obrt in industrija 2,54 (2,3), rezervni kredit 2,78 (0,7); kritija: doklade 45,15 (39,0), trošarine 22,75 (32,2), takse 13,45 (23,74), nepobrane terjatve 1,0 (1,0), državna dotacija — (0) in razno 1,3 (1,5).

Med važnejšimi izpremembami omenjamo, da je v primeri s prvotnim predlogom zmanjšana postavka za elektrifikacijo od 1,0 na 0,75 milj. in znaša prav toliko kot v prejšnjem proračunu. V kmetijskem oddelku so zmanjšani izdatki za urejevanje hudournikov itd., povečana pa je dotacija kmetijskemu skladu. V prosvetnem oddelku je med drugim zmanjšana postavka za podporo šolam za oblačila itd., za siromašne učence. Zmanjšana je tudi postavka za dozidavo gluhoonemne od 0,3 na 0,1 milj. Din.

V tehničnem oddelku je zmanjšana postavka: prispevek banovine k vzdrževanju cest in mostov, ki so v oskrbi okr. odborov od 18 na 16,58 milj. (postavka je znašala lani 18,0 milj.). Nadalje je črtana vsota 1 milj. Din za nadaljevanje gradnje ceste Ljubljana—Radeče, ker bodo sredstva najbrž prišla iz drugih virov. V oddelku za socialno skorb in narod. zdravje je zelo zmanjšana postavka za preskrbo Suhe Krajine s pitno vodo: od 0,25 na 0,025 milj. Din. V finančnem oddelku so povečani izdatki za reprezentacijo in zaupno zadeve od 0,186 na 0,24 milj. Din. Poleg tega je še nova postavka pri upravnem oddelku za zaupne zadeve po čl. 22. zakona o drž. računovodstvu v znesku 0,18 milj. Din.

Banovinski cestni fond znaša v izdatkih, odn. prav toliko v dohodkih 7,7 milj. Din. Dohodki tega fonda pritekajo iz trošarin na pnevmatiko od prispevka avtomobilskih podjetij za prekomerno porabo cest, od 5% nadomestne doklade za ljudsko delo, od odkupnine uradništva ter od kazni zaradi cestnopolijskih prestopkov. Pod tehnični oddelek spada tudi gramozna postaja v Slovenski Bistrici, katere proračun znaša 0,3 milj. Din v dohodkih in isto v izdatkih.

Banovinski kmetijski sklad je znižan od 4,67 na 3,8 milj. Din, povišan pa je prispevek banovine v ta sklad, ker je odpadla banovinska taksa na živinske potne liste, ostala je banovinska taksa za prenos živine na potnih listih v zmanjšanem donosu 0,6 milj. Din (predlog 0,7 milj.). Proračun bednostnega sklada je bil odobren v predloženi obliki v znesku 5,85 milj. Din v dohodkih in prav toliko v izdatkih. V izdatkih sklada samega pa so bile izvršene nekatere izpremembe: tako se je povečala postavka za izvrševanje javnih del od 2,35 na 2,85 milj. Din, zmanjšala pa se je dotacija rezervnemu skladu za brezposelne (od 0,5 milj., predlaganih na 0,25) in podpore borzam dela ter Glavni bratovski skladnici od predlaganih 0,4 na 0,15 milj. Din. Proračun bednostnega sklada je znašal 1934-36 5,05 milj. Din.

Peronospora na hmelju

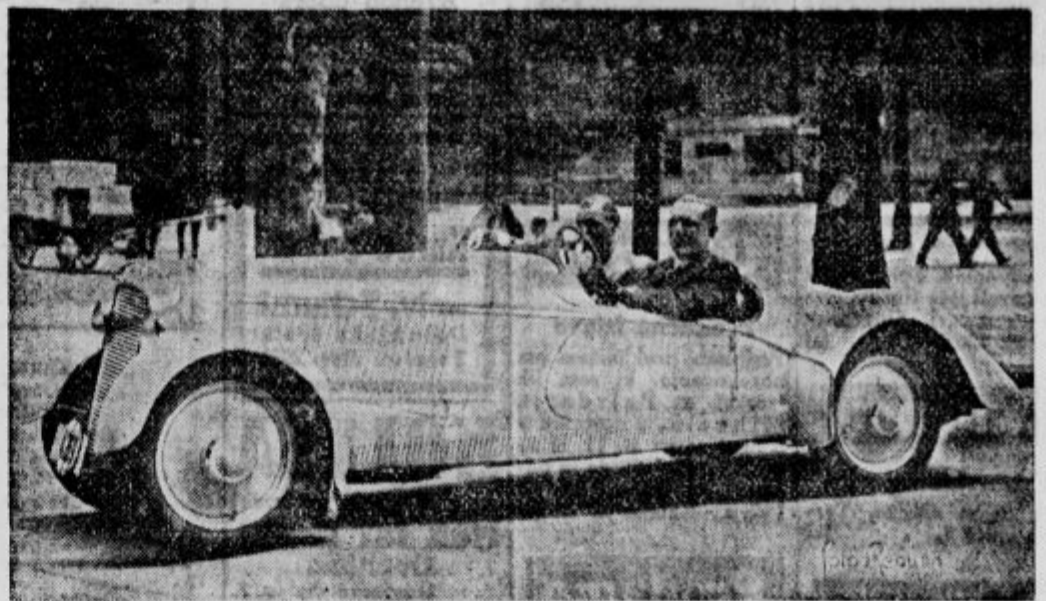
Hmeljarsko društvo za dravsko banovino opozarja hmeljarje na obrambna dela zoper razne škodljivce — a vse njegovo prizadevanje se večinoma ne upošteva. Komaj so letos pribodli prvi poganki iz hmeljske korenike, so se pojavili tudi že kustrorci, kar dokazuje, da je hmeljska korenika okužena po trojih peronospori. Razumen hmeljar pridno nabira kuštrorve in jih uničeva potom ognja. Nerazumen se jih pa ne dotika, ali jih potrga in pusti ležati na licu mesta, ali jih pa zmeče na cesto. Razumen hmeljar bo škropil svoje nasade že sredi meseca maja, ko zraste trta 1 m visoko, bo škropil pred cvetom in po cvetju, škropil bo pa tudi po vsakem deževju. Tako je pravilno! Eden izmed največjih hmeljarjev Nemčije je v minulem letu škropil svoje nasade 20 krat in je pridelal toliko lepo zelenega hmelja, da ni vedel kam z njim.

Vsi hmeljarji torej na obrambno delo zoper peronosporo!

Bolhači na hmelju. Hmeljarsko društvo v Zalcu je danes prejelo nekaj kilogramov »Drepina«, t. j. sredstva zoper bolhače in tudi dva priprosta razpršilnika. Kdor izmed društvenikov se zanima za navedeno obrambno sredstvo, naj se zgleda v društveni pisarni ob delavnikih od 8—10 dopoldne. — Društveni odbor.

Izvenkonkursna likvidacija Mestne hranilnice v Kočevju. Ministertvo za trgovino in industrijo je dne 11. aprila odobrilo Mestni hranilnici v Kočevju izvenkonkursno likvidacijo. Zato sklicujejo imenovani likvidatorji mestne hranilnice zbor upnikov hranilnice za 23. maja ob 9 dopoldne pri okrajnem načelnstvu v Kočevju. Na tem zboru bodo

Sport
Berlin - Zagreb

G. inž. Oskar Hugo s svojim spremljevalcem

Ali bo uspelo točli rekord na 1100 km dolgi progi?

Jutri se odpelje iz Berlina g. inž. Oskar Hugo na avtomobilu, ki ga nam kaže spodnja slika, proti Zagrebu, kamor bo došel v nedeljo, dne 12. t. m. Njegova pot gre od Berlina skozi Draždane, Prago, Dunaj, Gradec, Maribor, Rogaska Slatino v Zagreb. Dolga je ca. 1100 km in jo hoče prevoziti v rekordnem času, to se pravi, da hoče točli rekord, ki ga že tri leta brani na tej progi zagrebški sportnik g. E. Funk, ki je rabil za vožnjo od Zagreba do Berlina 22 in pol ure. To je izobren čas in za uspeh, ki ga je pred tremi leti dosegel g. Funk, mu je tedaj ob prihodu v Berlin čestital berlinski avto-klub. Razumljivo, da so se tega uspeha najbolj veselili naši sportniki, zlasti avtomobilisti, saj je za tak rekord poleg vztrajnosti, potrebna velika prisotnost duha in najboljši živi.

Sedaj se je pojavil drug zagrebški avtomobilist g. inž. Oskar Hugo, ki hoče na isti progi, ki jo bo prevozil v obratni smeri kakor sedanje rekorder, postaviti nov rekord. Še več. Obstoječi rekord hoče znatno zboljšati in bo skušal priti ne samo pod čas 20, temveč se govori celo o 17 urah. Ako se mu bo to res posrečilo, potem bo moral voziti povprečno 65 km na uro in bo to uspeh, kakršnega avtomobilski sport v naši domovini še

ni doživel. Kakšna volja, vztrajnost in naravnost železni živi so potrebni, da človek vzdrži toliko časa v ostrem tempu za volanom, si oni, ki sami ne vozijo, niti predstavljati ne morejo.

Avto, ki ga vidimo na sliki, si je izbral g. inž. Oskar Hugo za svoj rekorden poskus. Je to novi voz znamke »Adler Triumf Junior Sport«, dvosedezni, 995 kub. cm, z 28 konjskimi silami.

Start bo — kakor rečeno — jutri pred glavno pošto v Berlinu ter je pričakovati njegovega prihoda v Zagreb v nedeljo popoldne. Za njegov hitri prehod preko meja kakor tudi za njegovo hitro vožnjo skozi mesta je vse potrebno urejeno, tako, da je upati, da na teh krajih ne bo zgubil mnogo časa. Češkoslovasko namerava prevoziti v noči od sobote do nedelje in sicer v rekordnem času od polnoči do 4. ure zjutraj. Za kontrolo je preskrbljeno na ta način, da dobi v Berlinu njegov spremljevalec plombrirano uro, ki jo bodo ob prihodu v Zagreb odprli funkcionarji zagrebškega avtokluba. Vsaka event. prekinitve vožnje — na celi progi namreč ni predviden noben postanek — se bo za beležila kakor tudi vzrok postanka.

Za gornjo vožnjo ne vlada samo v zagrebških sportnih krogih velikansko zanimanje, ampak po vsej državi in so zlasti v krogih avtomobilistov zelo radovedni, v kakšnem času bo inž. Oskar Hugo privoził v Zagreb.

Lahka atletika na pohodu

Že prvi letošnji mitingi v Ljubljani so pokazali, da smemo pričakovati v naši lahki atletiki lepih rezultatov. Na programu imamo letos vse polno domačih in mednarodnih prireditvev, na katerih bodo pokazali posamezni atleti, koliko so pripravljani za velike borbe na prihodnji olimpijadi v Berlinu, do katere imamo samo še dobro leto. Krog lahkootletskih vrst se siri, ustanavljajo se nove sekcije in zanimanje za to sportno panogo rase od dne do dne. Le škoda, da tega zasukrat ne moremo povedati tudi o naši ženski lahki atletiki, za katero pa bodo — kakor smo zvedeli na merodajnem mestu — v kratkem napravili vse potrebno, da se tudi med dekleti vzbudi zanimanje za ta lepi sport.

Pred vratni je državno prvenstvo moštev, v poletnih in jesenskih mesecih so razni drugi mitingi in prihodnje leto olimpijske igre. Za vse se je treba temeljito pripraviti, če hočemo, da bomo kaj dosegli pri tekmah. Na treninge polagamo pri nas premalo važnosti, deloma radi komodnosti, deloma radi neznanja, zlasti pri onih lahkootletskih sekcijah, ki nimajo sposobnih trenerjev na razpolago. Tem bi svetovali, da se poslužijo Ulagove knjige o sportu, kjer se naš priznani sportni strokovnjak zelo obširno bavi z lahko atletiko, treningom, pripravljalnimi vajami itd., sploh z vsem, kar mora vsak lahkootlet in vsaka lahkootletinja vedeti o tej sportni panogi. In ne samo začetnik, temveč tudi naši takozvani »kanonci« in trenerji morejo najti mareskaj zanimivega in koristnega v tej knjigi.

Če pogledamo priprave drugih narodov, moremo šele presoditi, kako veliko važnost polajajo vsi na pravilni trening, ki je že usmerjen samo na priprave, oziroma izvežbanje sportnikov za berlinsko olimpijado. Najbolj živahno je seveda na lahkootletskem polju, kar tvori lahka atletika jedro vsakokratnih olimpijskih iger. Ogromna bo udeležba v lahki atletiki na berlinski olimpijadi in ostra, brez dvoma dosej najostrejša bo konkurenca na vročih berlinskih tleh avgusta meseca prihodnjega leta. Kako bo to našo lahko atletiko?

Zgodnji letošnji mitingi so pokazali, da smemo upati v našem lahkootletskem sportu na najboljše. Jasno, da se v berlinski borbi ne bomo mogli uveljaviti, vendar pa smemo kljub temu pričakovati lepih rezultatov. Zatorej bo treba poslati tja vse naše najboljšie atlete, katere pa seveda moramo že sedaj prijeti pripravljati in sicer do zime na igriščih, pozimi v telovadnicah in country na terenu, v zgodnji pomladi pa je z ostrim treningom usmeriti vse priprave samo na Berlin. Isto je tudi z našo dekliško lahko atletiko, v kateri bi se dalo v Berlinu doseči celo boljše uspehe kakor z moškimi tletci, četudi je pri dekletih lahka atletika neprimerno manj razširjena kakor pri moških. Naša lahka atletika je na mogočnem pohodu, na merodajnih činiteljih pa je, da ta napredek še pospešijo, kar je radi predetoječih prireditvev nujno potrebno.

Ilirija : Hermes

»Mali derby« v nedeljo ob 16.30 na Stadionu.

Pod vodstvom zagrebškega sodnika gosp. Bažanta bosta merila svoje moči v nedeljo popoldne na Stadionu moštvil Hermesa in Ilirije. Borbe med tema enajstoricama spadajo že od nekdaj med najzanimivejša lokalna srečanja. Srečanja zadnjih let so končala z zelo tesnimi rezultati, izmed katerih je vsem v spominu bitka, ki so jo bili jeseni na Hermežanskem igrišču, ki je bila pri stanju 2:1 prekinjena. Ilirija gleda v Hermesu prav resnega nasprotnika, saj se njeni igralci zavedajo, da ne smejo izgubiti niti ene

točka, če hočejo doseči preko podzveznega prvenstva svoj cilj, da se prerinejo v državno ligo. Nasprotno pa Hermes proti Iliriji mora uspeti, če hoče, da se reši »prepaka« v tabeli podzvezne lige. Ker pa je vodstvo tekme v energičnih rokah zunanjega sodnika, smemo upati, da se bo vršila tekma v dovoljenih mejah, in da bodo izostali incidenti, ki se pri srečanju naših dveh rivalov žal vedno pojavljajo.

Primorje (liga) : Rapid (Maribor)

V nedeljo se srečata v prijateljski tekmi enajstorigi našega ligaša ter mariborskega Rapida. Tekma, o kateri bomo se poročali, obeta biti zelo zanimiva, kajti Primorje zopet nastopi kompletno, ker hoče preizkusiti svoje moči za liga-tekmo, ki bo čez teden dni v Ljubljani.

V predtekmi, ki bo ob 14. nastopita Svoboda in Jadran. Glavna tekma pa prične ob 15.45.

Celjski šport. V nedeljo, dne 12. maja ob pol 5 popoldne bo na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena drugorazredna tekma med SK Atletiki in SK Jugoslavijo.

SK Grafika. Drveni ob 17 važen sestanek.

Vedel važnega dnevnega reda, polnoštevilno. Olimpijski Sport št. 5 za mesec maj je ravnokar izšel, in sicer v razširjenem obsegu in z izredno namnivo vsebino. V tej številki se nahaja tehnika skoka v višino »Western roll« v dvanaestih najvažnejših fazah v filmskih posnetkih; skale bivši svetovni rekorder Osborn. Odgovarjaljoča vsebina omogoča vsakomur, da prouči ta najrazvitejši način skakanja.

Pod naslovom »Dustaban« se nahaja v tem številki Olimpijskega Sporta članek dr. Dolničarja o deformaciji noge, kar bo zanimivo vsakogar, ker se čisto pojava pri mladini. Zelo je poučen članek »Pota in cilji sporta«, katerega se smatra lahko kot odgovor na razne napade na sport.

M. Dobrin piše o seji ZSZ ter zastopa svoje poznanje stališče z ozirom na izjavo dolozarja JNZ-e na tej seji. Sprememba pravil za tekme, predel o tekmah pa vsaj krajevin in ostalih sveto ter zanimive olimpijske vesti spopolnjujejo vsebino te številke. Na novo uspešna rubrika »Sport v srednjih šolah« se bavi s programom velike tekme Zagreb—Belgrad—Ljubljana in s opisom novega igrišča. Rezultati e crosscountry-ju ter večje število slik kaže našo najmlajšo sportno generacijo pri sportnem udejstvovanju. Tudi ostala vsebina je spopolnjena s slikami. Ta sportni list pripravljamo vsem sportnikom zlasti radi njegovih strokovnih člankov. Dohaja se po ceni 4 Din v trafikah. Celoletna naročnina znaša 36 Din, za pol leta 20 Din. Čekovna št. 38.716.

SK Ilirija. Smučarska sekcija. Četkajsko vodstvo opozarja vse aktivne smučarje in smučarje na izlet v Polkorov, katerega smučarska sekcija v soboto, 11. maja ob 12. uri iz Ljubljane ob 15.40 z glavnega kolodvora. V Polkorovu bo ob 20 družabni slanski sestanek, na katerem bomo zaključili letošnji smučarski sezono. Na sestanku bodo razdeljene diplome in priznanice, ki se jih priboriš članu na letošnjih tekmah. Po oficij. nem delu sestanka bo prosta zabava. Načelstvo sekcije vabi vse sekcijske članice in člana, prav tako tudi ostale klubove člane in prijatelje Ilirije k čim večjemu odzivu na tem izletu.

ZSK. Tabela tenis. Odhod na državno prvenstvo v Zagreb bo v soboto, 11. maja ob 12.31. Horvat in Drovnik naj se po možnosti pridružita v Zidanem mestu.

SK Moste. Nogometna sekcija. Drveni ob 19 tek skozi Moste in Ljubljano, katerega se morajo radi nedej šče poskušne tekme udeležiti vsi nogometisti. — Jutri ob 20 bo strogo obremen sestanek.

Motociklisti ZSK Hermesa, navdušeni po izletu zadnje noči v Poljansko dolino, se v nedeljo popold. dne v primeru lepoga vremena s seboj pripravljajo na izlet, in sicer v Kamniško Bistrico. Ta izlet bo zanimivejši od zadnjega v tem, ker priredi isti dan v Kamniško Bistrico celodnevni izlet tudi Kolarstvo podokole Ljubljana, torej dve svetovni sportni panogi. V Kamniški Bistrici bo skupni piknik v prelepi prirodi. Zbirališče motociklistov pri nekotičniku ob 12. zbirališče kolarstev pa ob 7.30 pred Kadičevco gostilno na Dunajski cesti.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; šentovnjaki oglasi Din 2—; Najmanjši znesek za mali oglas Din 16—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolična 3 mm visoka petinna vrstica po Din 256. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Iščem službo
sobarice ali pomoč v gospodinjstvu. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5277. (a)

Samostojna kuharica
in gospodinja z večletnimi spričevali išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5265. (a)

Vajenci

Frizersko vajenko
išče Salon »Mila«, Tyrseva cesta 7. (v)

Službodobe

Blagajničarko
gostilničarsko in kavarniško, s celoletnimi spričevali, sprejemno v stalno službo. Hotel »Orel«, Maribor. (b)

Praktikantinja
s trgovsko akademijo se išče za večje industrijsko podjetje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Praktikantinja« št. 5258. (b)

Stalno službo
dobi perfektna mlajša kuharica ali kuhar v izvrstni hiši v mestu na Gorenjskem — s takojšnjim nastopom. Plača po zmoglosti. Ponudbe s spričevali in sliko upravi »Slovenca« št. 5259. (b)

Vnajem

ODDAJO:
Trgovina
z mešanim blagom, dobro dočeta, se odda takoj v najem radi selitve. Vprašanja naslovite na upravo »Slovenca« pod »Dobra trgovina na Gorenjskem« št. 5198. (n)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana, Krekov trg 10

Objave

Preključna izjava
Podpisani preključem vsa obrekovanja, ki sem jih izrekel o Pujzdarju Mihailu, posestniku v Kamni gorici št. 11, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Belič Ivan, Koseze št. 7. (o)

Prodamo

Ce vrtov svoj stari prodajaš af motorja bi znebil se rad. Brž kupcev ti mnogo prične Slovenščev najmanjši inerat

Gospodinje! Obrtniki!
ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izpraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. — po znatno znižanih cenah
Stanko Florjančič
železnina, Resljeva cesta 3 (poleg Zmajskega mostu) vhod skozi dvorišče. V račun vzamem tudi hranilne knjižice Kmetске in Ljudske pos. ljubljanske.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Otroški voziček
globok, skoraj nov, modern — poceni napredaj. Kodeljevo, Malejeva ulica 1, prtiličje (za Mladinskim domom). (l)

Širite »Slovenca«!

Izredno dobra
in cenena oblačila, možko perilo itd. — kupite najbolje pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

PREMOG DRVA IN Karbo paketi
pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

KOLESA

si oglejte pri tvrdki
Ivan Jax in sin,
Ljubljana
Gospodstvska c. 2.
Cena od Din 1000—
naprej. Istotam Vam je tudi na razpolago mehanič. delavnica.

Kupimo

Kuhinjsko opravo
že rabljeno, in drugo pohištvo — kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5278. (k)

Kupim 100 m cevi
26 mm, dobro ohranjene, že rabljene, pocinkane, za napeljavno vodovoda. Ponudbe z navedbo cene na naslov: Skrabec Jernej, Bloke, p. Nova vas pri Rakeku. (k)

Posrestva

Droben oglas v »Slovenca«
posrestvo ti hitro prodaja; če že ne v gotovim denarjem poč kupca ti s knjižico da.

Parcele so napredaj
ob glavni cesti blizu Krekove gospodinjске šole. — Pojasnila se dobe v imenovanem zavodu. (p)

Tinčkove in Tončkove prigode

26.
Morska pravljica.

Zjutraj je Tinček kar na lepem pobaral kapitana:
»Gospod kapitan, kako ste pa izgubili levo nogo?«
»Vidita, to je bilo tako,« je začel pripovedovati kapitan. »Pred davnimi, davnimi leti sem nekemu svojemu prijatelju prisolil takšno brco, da mi je noga odrčala proč. Od onega dne je nisem več videl.«
Prižgal si je pipo, puhnil dim pod nebo in nadaljeval:
»To je bila božja kazen, ker sem se v mladih letih norčeval iz očetovega steklenega očesa.«

»Ali imate tudi vi stekleno oko?« je vprašal Tonček.
»Seveda,« je prikihal kapitan. »Celo dve stekleni očesi imam: prvo oko je svetlo modro za vesele dni, drugo pa krvavordeče za črne dni.«
Med tem pogovorom je priskakljala na krov drobna opica in se začela prešerno prekucevati po vrvi. Kuža Muki je od veselja kar jezik pomolil iz gobca, tako ga je opično prekucevanje zabavalo...

ZENINI! NEVESTE!

V zakonu se Vam obeta lepa, a zelo težka naloga, vzgoja Vaših otrok. Zato Vam priporočamo knjigo:

Volc: OTROK

I. in II. del

Poglavja o vzgoji, katera Vam pomagajo, da dosežete lepe uspehe na vzgojnem polju.

Knjiga ima dva dela, v katerih Vam podaja pisatelj točne smernice za vzgojo Vaše dece. Vse potrebno najdete v tej knjigi — kako odpravite otroku slabe lastnosti ter ga dovedete čez vse strmine življenja k vzvišenemu cilju, da postane pravi krščanski mož ali žena, kakršne tako nujno rabi slovenski narod.

Knjiga stane I. del nevezan Din 25—, vezan Din 35—; II. del nevezan Din 24—, vezan Din 34— ter se dobi pri

H. NIČMAN - LJUBLJANA

Kopitarjeva ulica 2

Izgubljen prst vendar rešena noga

»Bolečine nog so vedno nevarne«
pravi zdravnik

Preglejte svoje noge še nocoj! Išcite naslednje simptome; rdečica in občutljivost med prsti, koža na nogah je lahko vlažna, razpokana ali luskinasta z neprijetnim vonjem in neznošno srbečico. Če se to zanemari, lahko nastane nevarna bolezen nog. To je nekdo moral plačati z izgubo prsta, predno je pričel z primernim zdravljenjem. Ukrenite takoj, kar je potrebno. Pomočite noge v toplo vodo, kateri ste dodali dovoljno količino Saltrat Rodella, da je voda postala bela. Ta močno antiseptična kisikova kopel za noge učinkuje takoj. Kisik prodre v znojnice ter uničuje tisočere skrite kali. Vnetje takoj preneha, razpokline pa zacelijo. Ta zdravilna sol prodre do korenin kurjih oces ki jih lahko potem brez bolečin s prsti odstranite. Debela koža pa se tako zmehča, da jo lahko odstranite z nohtom. Ta kisikova kopel za noge obnavlja krvni obtok, krepi slabotne sklepe ter vrača zdravje bolnim nogam. Saltrat Rodell se prodaja v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah po neznatni ceni.
BREZPLACNO. Na podlagi posebnega dogovora s izdelovalci lahko sedaj vsak čitatelj tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še danes. Ne pošiljajte denarja. Naslov: M. Neumann, service 11/H, Zagreb, Boškovičeva ulica 44.

Oseba srednje starosti, ki je več let oskrbovala službo

hišne strežnice

— snajla sobe, kurila peči, ličila tla i. dr. — v večjem podjetju, želi nastopiti podobno službo takoj. Pride se lahko predstaviti. Spričalo na razpolago. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Služba«.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubzenska zgodba mlade duše

Ivanu zastane sapa. Ah, oče, ne na Dunaju — v skednju ste umrli tako uborno! Le zakaj? — — —

Visoko gori v podstrešni izbici Ložarjeve hiše stanuje kantor. Ko vstopita, zafrfota dvojce splašenih kosov kvišku.

»Ne boja se — pss — pss —,« zacvrkuta stari, »saj vama nihče nič ne naredi — muzikanta gresta! Veš, Ivane, vsako zimo jih imam na stanovanju; spomlad pa spet zletita. Je treba gledati na ptice pevke, saj so, našega stanu.«

Izbica starega fanta je kar mlčna videti. Po stenah vise glasbila vsake vrste, v kotu stoji harfa in preobilica vezanih not in prostih listov se šopiri po mizi, stolah, postelji in policah. Na poševni podstrešni steni se košati zaprašeni, suh lavorov venci in podoba, ki predstavlja plemenitega gospoda v nošnji osemdesetih let. Z male, majave skrinje porine starih note na tla.

»Na, sedi in poklepetajva malo! Povej vendar, kako se vama je godilo potem, odkar sta odšla iz Beljaka? Kar verjeti nisem mogel, ko sem slišal.«

Ivan se zgrbi na skrinjo v kotu in spet pripoveduje pičlimi besedami kratko, žalostno zgodbo o dolgem popotnem življenju. Iz dežele v deželo, pozimi in poleti, v dežju in snegu, vročini in mrazu, in kako je oče vedno bolj hiral, dokler ni slednjič umrl v skednju, ne da bi še pred smrtjo videl domovino.

»Nak, nak, kdo bi si bil mislil!« mrmra žalostno stari. »Tak čvrst, mlad človek in muzikant, da mu ga

zlepa ne najdeš enakega. Zmeraj sem si mislil, da bo še dvorni virtuozi na Dunaju ali v Lipskem — in pri tem! O še dobro vem, kako je godel na prvo violino pri moji kapeli!«

»Dajte, pripovedujte!« moleduje Ivan.

»Moraš iti domov, ne?« meni stari.

»A kaj — se že jutri zajtro naučim, lahko se bom.«

»No, torej poslušaj! Ko sem bil v Beljaku regens chori, tako okrog leta 1690., sem že tedaj spoznal tvojega očeta. Bil je še majčken fantiček, še mlajši, kakor si ti zdaj. Njegov oče je delal gosli, to ti bo znano. Pri meni se je naučil muzike in sem precej videl, da ima za to prav posebno prilično roko. Z desetimi leti je že slednj nedeljo godel na koro. Ko je odrasel, tako pri sedemnajstih letih, sem pregovoril njegovega očeta, naj ga pošlje v Salzburg, da se tam še bolj izuči; tam je ostal tri leta. Ko se je spet vrnil, tedaj bi si bili deklič skoraj oči izgledali za njim, tako zal je bil. Dolge, plave lase, najlepše oči, kar si jih more misliti človek, in zrasel kakor leskova šiba, tako vitek in gibčen. In godel, godel! Nagnil je ljudi, kamor je hotel! Smejali so se in jokali, kakor je godel — najbolj drvenega zelarja je pripravil, da je šel plesat, in najbolj razposajeno deklino, da je molila. Bil bi mu dostikrat nevoščljiv, da se ni učil pri meni. Bil bi dobil lahko hčer katerega meščana bi bil hotel — Janko! Pa, kadar sem kaj rekel: Lej, Nežka, kako ima srčkan gobček — ali Cilka, kako lepo pleše — tedaj se je vselej zasmel: Moja najdražja ljubica je muzika. — Da, da, Janko! —

»No, nazadnje je pa le prišlo. Menim, da je bilo leta sedmega. Tedaj so šli skozi naše kraje laški vojaki, ker je cesar potreboval ljudi. No, in tedaj je bil z njimi neki stotnik ali polkovnik. Ta je imel nečakinjo sabo — tako so pravili. Bil je propal grof ali baron ali kaj takega; človek kakor hudič, tako črn in divji. In v nedeljo, tedaj

pride v cerkev in gre tja naprej do boljših klopi, da je vse kar zvonilo na njem od samega železa in ponosa. In z njim gre nečakinja. — Rečem ti — ljudje so vstajali in zijali! Tako lepa je bila! Imela je kot ogenj rdečo obleko in na glavi zlato mrežico in črni kodri so se ji vsipali daleč doli čez pas in šla je kot princezinja. Bila je še čisto mlada, komaj petnajst let. — Hotel sem še reči tvojemu očetu, naj pogleda, pa ta že ni slišal ničesar več in ničesar več videl razen lepe signorine. Po maši ti zdirja doli in jo počaka — in ona pride in se mu nasmeje. — In se še enkrat okrene in ga pogleda — in izgine!

Kaj vem, kaj vse se je še godilo tisti teden, ko je njen stric čakal še drugih krdel. Nazadnje se je pač naredil velik skandal, ko jo je oče zasnubil. Polkovnik bi ga bil dal najrajši obesiti, tako je divjal. Zjutraj pa so odšli in Janku je šlo popolnoma ob pamet. Tolažil sem ga, kakor sem vedel in znal, pa ni hotel nič slišati. Je kar tekal tja in sem po gozdu ali klečal v cerkvi in molil, da bi jo videl vsaj še enkrat samkrat. No in tretjo noč potrka nekdo na moja vrata — odprem — kdo stoji zunaj: Janko in tužka! Ušla je polkovniku in pribežala k Janku! To je bila gloria! Brž zbudim sestro, naj pripravi posteljo in kaj skuha, ker je bilo dekle tako trudno od dolgega pota — in ko je šla v hram, ji je Janko poljubljal noge, in ko sva bila sama, tedaj me je pritiskal na prsi in govoril, kakor da je zamaknjen: »Avguštin — zdaj ne morem biti svoj živ dan več žalosten!« Bilo mi je, kakor da me je kdo sunil z nožem: kar nam je danes v srečo, nam je lahko jutri v nesrečo — no — dala sta se enkrat za trikrat oklicati in se poročila in dulci ubilo. Jaz sem tedaj dobil v št. Vidu kantorsko službo, Janko pa je postal gori organist — in čez leto dni si bil že ti na svetu. To je bilo veselje! — Tako, tako — in zdaj je vse minilo — — —

S. M. Felicite Kalinšek izide v novem osmem natisu 10. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.